

پەيغەمبەر سەئىدنىڭ گۈزەل
ئەخلاقى ھەققىدە ھېكايىلەر

ماخمۇت سامى كانباش

پەيغەمبەرلىكنىڭ گۈزەل ئەخلاقى ھەققىدە ھېكايىلەر

باشاۋ-نەشرىياتى

نەشرگە تەييارلىغۇچى:
ماخمۇت سامى كانباش

تۈركچىدىن ئۇيغۇرچىلاشتۇرغۇچى:
ئا. ئوغۇز

گرافىك لايىھىلىگۈچى:
مۇستاپا قايان

ئالاقىلىشىش ئادرېسى:
yamgur5@gmail.com

مۇندەرىجە

4	بەرىكەتلىك بوۋاق
8	ھەركىشى بىر ئۇچىدىن تۇتسۇن
14	سېنى كىم قۇتقۇزدۇ؟
18	پۇلۇمنى قايتۇرۇپ بەر
24	قەلبى مېھرى-مۇھەببەتكە تولغان
28	پەرىشتىلەر سېنى تىگشاۋاتاتتى
32	ۋەتىنىنى قوغدىغان باتۇر
36	سۈت قاچىسى
40	قىزىم بولغان تەقدىردىمۇ
44	جابرنىڭ ئۆيىگە مەرھەمەت
48	ئۆزىنىڭ يېنىدا بولمىسىمۇ
52	ئۇلارنى قايتىدىن كۈلدۈرگىن
56	تەلەپلىك بالا
60	ساھابىلىرىم ئانچە كېسەل بولمايدۇ
64	بىر نالە-پەرياد كۆتۈرۈلدى
68	مېنى قۇتقۇزۇڭلار
72	ھەر ياخشىلىق ئۇنىڭ ئۈچۈن

بەرىكەتلىك بوۋاق

ئاچارچىلىق باشلىنىپ، مەككە شەھرىگە بىر تامچە يامغۇر ياغمىغىلى بىر قانچە ئاي بولدى. زىرائەتلەر قۇرۇشقا، يۇپۇرماقلار سارغىيىپ تۆكۈلۈشكە، يەرلەرمۇ قۇرۇپ يېرىلىشقا باشلىدى. چارۋا-ماللارنىڭ ھالى بولسا تېخىمۇ خارايتى. ئىنسانلار ئىچىدىغان سۇ تاپالماي قاغىراپ كەتكەن ئىدى. كۈننىڭ ھەر قانداق بىر ۋاقتىدا، كۆك ئاسماندا بىر پارچە بۇلۇت كۆرۈش ئۈمىدى بىلەن ئاسمانغا قاراۋاتقان مەككىلىكلەرنى ئۇچرىتىش مۇمكىن ئىدى. كۈنلەر مۇشۇنداق ئۆتۈۋاتاتتى، ھەتتا بىر تال يۇپۇرماقمۇ قىمىرلاپ قويمايتتى. كۈندىن-كۈنگە قەھەتچىلىك ئەۋج ئېلىپ، مەككە خەلقى ئۈمىدسىزلىنىشكە باشلىغان ئىدى.

مەككە خەلقى چارسىز ئىدى. نېمە قىلىشنى ۋە كىمدىن ياردەم تەلەپ قىلىشنى بىلمەيتتى. قۇرغاقچىلىق مۇشۇنداق داۋاملىشىدىغان بولسا كىچىك بالىلار ئۆلۈپ كېتىش خەۋىپىگە دۇچ كېلەتتى. ئۇلارنىڭ بىردىن-بىر ئۈمىدى ئابدۇلمۇتەللىپنىڭ يېنىغا بېرىپ، بۇ قۇرغاقچىلىققا چارە-تەدبىر كۆرسىتىشنى تەلەپ قىلىش ئىدى.

ئابدۇلمۇتەللىپ يۈز-ئابروي، نام-شۆھرەت ۋە باشقا جەھەتلەردە مەككە خەلقىنىڭ ئەڭ باشتا كەلگەن نۇپۇزلۇق كىشىلىرىدىن بىرى ئىدى. بولۇپمۇ ئەرەپ يېرىم ئارىلى ۋە قوشنا شەھەرلەردە يۇقىرى ئىناۋەتكە ئىگە ئىدى. ئۇنى مەككە خەلقى ئىنتايىن ياخشى كۆرەتتى. ئۇ خەلقنىڭ ھەر-تۈرلۈك ئىشلىرىنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇلارنىڭ قىيىنچىلىقلىرىغا ياردەم قىلاتتى.

ئابدۇلمۇتەللىپنىڭ كۆڭلى ناھايىتى يېرىم ئىدى. ئابدۇلمۇتەللىپ ئۆيىگە كەلگەن خەلقنىڭ دەردىنى سۈكۈت ئىچىدە ئاڭلىدى ۋە چوڭقۇر ئويغا پاتتى. بىر ئازدىن كېيىن جىمجىتلىقنى بۇزۇپ مۇنداق دېدى:

«ھەممىمىز بىرلىكتە رەببىمىزگە يالۋۇرۇپ دۇئا قىلايلى، پۈتكۈل مەككە خەلقىگە خەۋەر قىلىنسۇن! ئەتە قۇياش كۆتۈرۈلۈپ تاغنىڭ چوققىسىغا كەلگەن چاغدا، ئەبۇ قۇبەيس تېغىغا چىقىپ يامغۇر دۇئاسى قىلىمىز.»

ئەتىسى مەككە خەلقى چوڭ-كىچىك، قېرى-ياش دېمەستىن ھەممىسى ئەبۇ قۇبەيس تېغىغا چىقتى. ئابدۇلمۇتەللىپمۇ سۆيۈملۈك

نەۋرىسىنى بىللە ئېلىپ كەلدى. خالايق يىغىلغاندىن كېيىن ئابدۇلمۇتەللىپ ئاسمانغا قارىدى، ئاسمان كۆپ-كۆك ئىدى. قۇياش نۇرى ئوتتەك ھارارىتى بىلەن يەر يۈزىنى قىزدۇرۇۋەتكەن ئىدى. چاڭقاپ يېرىلغان يەرلەر، ئۇسسۇزلۇقتىن ئىگراۋاتقان كىچىك بالىلار، بىر ياندىن بەللىرى مۇكچەيگەن ئاياللارنى كۆردى. كېيىن يۈزىنى كەبە تەرەپكە بۇرىدى، كىچىك نەۋرىسىنى قۇچاقلاپ ئېگىز كۆتۈرۈپ: «ئەي پەرۋەردىگار! بۇ بالىنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن بىزگە مول يامغۇر ياغدۇرۇپ بەرگىن!» دەپ ئىچ-ئىچىدىن يالۋۇرۇپ دۇئا قىلدى.

ئۇزۇن ئۆتمەي ئاسماندا كىچىككىنە بىر بۇلۇت پەيدا بولدى. بۇ بۇلۇت مەككە ئاسمىنىغا يېقىنلاشقانسىمۇ ئەتراپنى قاراڭغۇلۇق قاپلىدى. كېيىن ھاۋا گۈلدۈرلەپ چاقماق چېقىلىپ، ئارقىسىدىنلا شارقىراپ يامغۇر يېغىشقا باشلىدى. بالىلار كوچىلارغا چىقىپ، يامغۇرغا بولغان تەشەننىلىكىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن ئۇياق-بۇياققا يۈگرەپ ئوينىدى. يامغۇر تامچىلىرى بىلەن ئىنسانلارنىڭ خۇشاللىق كۆز-ياشلىرى بىر-بىرىگە ئارىلىشىپ كەتتى. سۇغا تەشنا توپراقلار سۇغا قاندى. قۇشلار مەمنۇنلۇق بىلەن سايراشقا باشلىدى، مەككە قايتىدىن جانلاندى.

ئابدۇلمۇتەللىپ نەۋرىسىنى قۇچىقىغا ئېلىپ، خۇشاللىق كۆز ياشلىرى بىلەن دېرىزىدىن چۈشۈۋاتقان يامغۇر تامچىلىرىغا قارىدى، بۇ يامغۇرنىڭ نەۋرىسى مۇھەممەدنىڭ ھۆرمىتى ئۈچۈن ياغقانلىقىنى بىلەتتى. ئۇنىڭ كەلگۈسىدە كاتتا بىر ئادەم بولىدىغانلىقىغا تېخىمۇ ئىشەندى.

ئاللاھ بىر قانچە يىلدىن كېيىن بۇ بەرىكەتلىك بوۋاقنى تاللاپ پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتكەندە، بۇ بوۋاق دۇنيانىڭ يېڭىدىن بەخت-سائادەت ۋە ھۇزۇر بۇلىقىغا چۆمۈلىشىگە سەۋەپ بولدى. بىراق چوڭ دادىسى ئابدۇلمۇتەللىپ بەخت-سائادەتكە تولغان بۇ كۈنلەرگە يېتىشەلمىدى.

ھەر كىشى بىر ئۈچىدىن تۆتسۇن

قورۇدا ھېچكىم يوق، ئۆيىنىڭ ئىچى قاپ-قاراڭغۇ ۋە تىمىتاس جىمجىتلىققا چۆمگەن ئىدى. شامالنىڭ غۇيۇلدىغان ئاۋازلىرى دېرىزىنىڭ يۇچۇقلىرىدىن كىرىپ ئۆيىنى بىر ئالغان ئىدى. ئاسماندىكى چاقماقنىڭ يالت-يۇلت چېقىشلىرى مەككە تاغلىرىنى يوپىيورۇق قىلىۋەتكەن ئىدى. مەككە شەھرى خۇددى بىر توپان بالاسىنىڭ ئىچىدە قالغاندەك قىلاتتى.

ئەبۇ ئۆمەييە ھاياجان بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ دېرىزىدىن سىرتقا قارىدى، ياغقان يامغۇردىن ھاسىل بولغان سۇلار سەل بولۇپ ئېقىپ، كوچىدىكى ھەممە نەرسىنى ئېقىتىپ كېتىۋاتاتتى. ئۇ ئەسنادا بىر سادا ئاڭلىغاندەك بولدى، ئۇ سادا كەبە تەرەپتىن كەلگەن ئىدى. كەبىدىن كەلگەن ئۇ سادا ئۆمەييەنىڭ ئىچىگە بىر ئەنسىزچىلىك سالىدى. كەبىگە بېرىپ ئەھۋالنى ئىگەللەپ كېلىشنى نىيەت قىلدى. بىراق يامغۇر ئارىلاش چىقىۋاتقان بۇ قاتتىق شامال دەستىدىن سىرتقا چىقىشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى. ئامالسىز تاڭ ئېتىشىنى كۈتتى.

ئەتىسى يامغۇر توختىدى. ئەبۇ ئۆمەييە كۈن چىقماستىنلا كەبە تەرەپكە قاراپ يۈرۈپ كەتتى. ئۇ مۇبارەك ماكاننى كۆرۈپلا چىرايى ئۆزگەردى، چۈنكى كەبە تامللىرى يىقىلىپ چۈشەي دەپ قالغان ئىدى، تىزىدىن رېمۇنت قىلىنمىسا بولمايتتى.

دەرھال مەككە ۋە ئەتراپىدىكى قەبىلە باشلىقلىرى بىلەن نۇپۇزلۇق كىشىلەرنى چاقىردى. قەبىلە باشلىقلىرىنىڭ بىردەك قوشۇلۇشى بىلەن كەبىنى رېمۇنت قىلىش قارار قىلىندى. بىر قانچە كۈن ئىچىدە پۈتۈن كېرەكلىك نەرسىلەر تەييارلىنىپ، رېمۇنت قىلىش ئىشلىرى

قەبىلىلەرگە تەقسىم قىلىندى. ھەر قەبىلە ئۆزىگە ئايرىلغان يەرنى رېمۇنت قىلىشى لازىم ئىدى.

ئۇزۇن ئۆتمەي كەبىنىڭ رېمۇنت ئىشلىرى ئاخىرلاشتى. لېكىن مۇھىم بىر ئىش قالدى، ئۇ بولسىمۇ ھەجەرۇل ئەسۋەد (قارا تاش)نى كەبىنىڭ ئىچىدىكى ئورنىغا قويۇش ئىدى. پەقەت بىرلا تاش بار ۋە بۇ تاشنى بىر كىشى ئورنىغا قۇياتتى. ئۇنداق بولسا بۇ مۇبارەك تاشنى كىم قولىدا كۆتىرىپ ئورنىغا قويۇپ؟ بۇ شان-شەرەپ كىمگە نېسىپ بۇلار؟

بۇ مەسىلىدە بىرلىككە كېلەلمىدى. ھەممە ئادەم ئۆزىنى كۆرسىتىپ، باشقىلارنى چەتكە قېقىشقا ئۇرىنىۋاتاتتى. بىر قانچە كۈن ئۆتكەن بولسىمۇ، بۇ مەسىلىدە بىر ئىلگىرلەش بولمىدى. جىمجىتلىق

داۋام قىلغانسېرى قەبىلىلەر ئىچىدە قىزغىنىش، ھەسەتخورلۇق باش كۆتۈرۈشكە باشلىدى. بۇ سەۋەپتىن تەكرار يىغىلىش قارار قىلىندى. پۈتۈن قەبىلە باشلىقلىرى بىر ئارىغا جەم بولۇپ چەمبەر ھاسىل قىلدى.

ئەبۇ ئۆمەييە سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى:

- ئەي ئەرەپلەرنىڭ ھۆرمەتكە سازاۋەر باشلىقلىرى! پەرۋەردىگار بىزنىڭ ياردىمى بىلەن زور بىر ۋەزىپىنى ئورۇنلىدۇق. پۈتۈن دۇنيا ئالاھىدە نەزەر بىلەن قارايدىغان بۇ مۇقەددەس ماكاننى بىنا قىلىش شان-شەرىپى بىزگە نېسىپ بولدى. قانچىلىك پەخىرلەنسەك ئازلىق قىلىدۇ. شۇنى ئېنىق بىلىشىمىز كېرەككى، بىزنىڭ بۇ غەيرىتىمىز ئىنسانىيەت مەۋجۇد بولغىچە تىللاردا داستان بولغاي. ھەجەرۇل ئەسۋەد (قارا تاش)نى يەرلەشتۈرۈش مەسىلىسىگە كەلسەك...

ئەبۇ ئۆمەييەنىڭ ئۇدۇلىدا ئولتۇرغان قۇرۇق يۈز، بۇغداي ئۆڭلۈك بىر كىشى ئاستا يۆتىلەپ باشقىلارنىڭ دىققىتىنى ئۆزىگە تارتتى ۋە ئوتتۇرىغا كېرىپ مۇنداق دېدى:

- شۇنداق، ھەجەرۇل ئەسۋەد (قارا تاش)نى يەرلەشتۈرۈش مەسىلىسىگە كەلسەك، ئۇنى پەقەت مەنلا يەرلەشتۈرۈشكە لايىق.

باشقا بىرسى مەيدىسىنى كېرىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ:

- ياق! بۇ شان-شەرەپ پەقەت ئىززەت ۋە ھۆرمەتكە سازاۋەر بىر قەبىلىنىڭ باشلىقى بولۇش سۈپىتىم بىلەن ماڭا لايىقتۇر. - دېدى.

ئۇزۇن بويۇق بىر كىشى خەنجىرىگە قول ئۇزىتىپ:

- سىلەر كۆپ تالاشتىڭلار. ئەسلى لايىق بولغان قەبىلە بىز، ئەسىرلەر بويى بۇ مۇقەددەس ماكانغا خىزمەت قىلىپ كەلدۇق. ۋاقتى كەلسە بۇ مۇقەددەس تاش ئۈچۈن جېنىمىزنى پىدا قىلىمىز.

ھېچ كىمنىڭ جېنىغا زىيان-زەخمەت يېتىپ قالمىسۇن دېسەڭلار، بۇ ئىشنى بىزگە قويۇپ بېرىڭلار. - دېدى.

يۈزى قارامتۇل كەلگەن بىر كىشى ئوتتۇرىغا ئوقتەك ئېتىلىپ: - بۇ ئۇخلاپ چۈشۈڭلار. - دەپ قىلىچىغا قول ئۇزاتتى. ئەتراپنى غولغۇلا قاپلاپ كەتتى.

دەل بۇ ئەسنادا بىر ئاۋاز كەلدى. بۇ ئاۋاز ئەبۇ ئۆمەييەنىڭ ئاۋازى ئىدى. ھەممەيلەن ئۇنىڭغا بۇرۇلۇپ قارىدى. ئەبۇ ئۆمەييە ئالدىرىماي ئېنىق سۆزلىدى:

- توختاڭلار، سىلەرگە بىر تەكلىپىم بار! كېلىڭلار، بىر ھاكىم سايلايلى. ئۇ بىزنىڭ ئىشىمىزنى ئادىل بىر تەرەپ قىلىپ قويسۇن. ھەممەيلەن ئۇنىڭ بەرگەن قارارىغا رازى بولسۇن.

غولغۇلنىڭ ئۈستىگە چۈشكەن بۇ قارار ھەممەيلەنگە خوش ياقتى. لېكىن بىردەمدىن كىيىنلا يەنە باش چايقاش باشلاندى. يۈزى قارامتۇل كەلگەن كىشى:

- كىمنى ھاكىم قىلىپ تاللايمىز؟ بىر-بىرىمىزگە بۇ قەدەر دۈشمەن تۇرساق، بىزنى كىمۇ ياراشتۇرۇپ قۇيالىسۇن؟ - دېدى. ئەبۇ ئۆمەييە ئۆزىنى تۇتۇۋالغان قىياپەتتە:

- ئەتە ئەتىگەندە كەينىڭ يېنىغا بارايلى. سەفا تېغى تەرىپىدىن كەلگەن بىرىنچى كىشىنى كېلىشتۈرگۈچى قىلىپ سايلايلى. - دېدى.

بۇ تەكلىپ كۆپىنچە كىشىلەرگە خوش ياقمىدى. چۈنكى تاڭ سەھەردە كىمنىڭ كېلىشى ئېنىق ئەمەس ۋە كەلگەن ئادەم تەرەپپازلىق قىلىشى مۇمكىن ئىدى. شۇنداق بولسىمۇ بۇ مەسىلىنىڭ ھەل قىلىنىشى ئۈچۈن، بۇ تەكلىپنى قۇبۇل قىلماي ئامال يوق ئىدى.

ئەتەسى يۈتۈن كۆزلەر سەفا تېغىغا قادالدى. ئەجىبا ئەڭ باشتا كىم كېلەر؟ يىراقتىن بىر كۆلەڭگە پەيدا بولدى. ھەممەيلەن جىمپ كەتتى. ئۇ كۆلەڭگە غىل-پال كۆرۈنۈپ ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتاتتى. ئۇ يېقىنلاشقانسېرى كىشىلەر ھاياجانلىنىشقا باشلىدى. بۇ ۋاقىتتا بىرەيلەن يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: «قاراڭلار! قاراڭلار! مانا مۇھەممەدۇل ئەمىن (راستچىل مۇھەممەد) كېلىۋاتىدۇ» دېدى. باشقىلارمۇ: «ئەنچىلىك بىر كىشى كېلىۋاتىدۇ» دېيىشتى.

كۆپچىلىك خۇشاللىققا چۆمدى. ھېچ ساقلىماستىن مەسىلىنى ھەزرىتى مۇھەممەدكە ئاڭلاتتى. بۇ ئىشنى ھەل قىلالىغانلىقى ۋە ئۆزلىرىگە ھاكىم بولۇپ بېرىشنى ئۆتۈندى.

مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇبارەك چېھرىسىدە بىر تەبەسسۇم جىلۋىلەندى، بەسرەت ئابدەسى (قەلب كۆزى ئوچۇق) بولغان مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام بۇ مەسىلىنى ئاسانلا ھەل قىلدى. باشتا ھەر قەبىلىدىن بىر ۋەكىل چىقىرىشنى بۇيرىدى. ئاندىن كېيىن ئۈستىدىكى يەكتىكىنى (تون شەكلىدىكى چاپان) كەبىنىڭ يېنىدىكى يەرگە سالدى. ھەجەرۇل ئەسۋەدىنى ئۆز قولى بىلەن يەكتىكىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ:

- ھەر قەبىلە رەئىسى يەكتەكنىڭ بىر ئۇچىدىن تۇتسۇن.
- دېدى. ھەممەيلەن مەسىلىنىڭ ھەل بولغانلىقىنى چۈشەندى.
ھەجەرۇل ئەسۋەد ھەممەيلەننىڭ رازىمەنلىكى بىلەن ئورنىغا قوبۇلۇش ئالدىدا تۇراتتى. قەبىلە ۋەكىللىرى يەكتەكنىڭ بىر ئۇچىدىن تۇتتى. يەكتەكنىڭ ئىچىدىكى مۇبارەك تاش كۆكسىگە قەدەر كۆتۈرۈلگەندە مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام چاپاننىڭ ئىچىدىكى مۇبارەك تاشنى ئاستا ئېلىپ ئورنىغا يەرلەشتۈردى. مەسىلە بۇ شەكىلدە ھەل قىلىنغان بولدى.

ئەبۇ ئۆمەييە چوڭقۇر نەپەس ئالدى. بىر قانچە كۈندىن بېرى ئىچىدىن چىقالمىغان بۇ مەسىلىنىڭ بۇنچىلىك ئاسان ھەل بولىدىغانلىقىنى ئويلاپ يىتەلمىگەن ئىدى. ئۆز-ئۆزىگە: «مۇھەممەد پەقەتلا راستچىل بىرى بولۇپ قالماستىن، بەلكى بىر ئۇلۇغ داھىيىدۇر» دېدى.

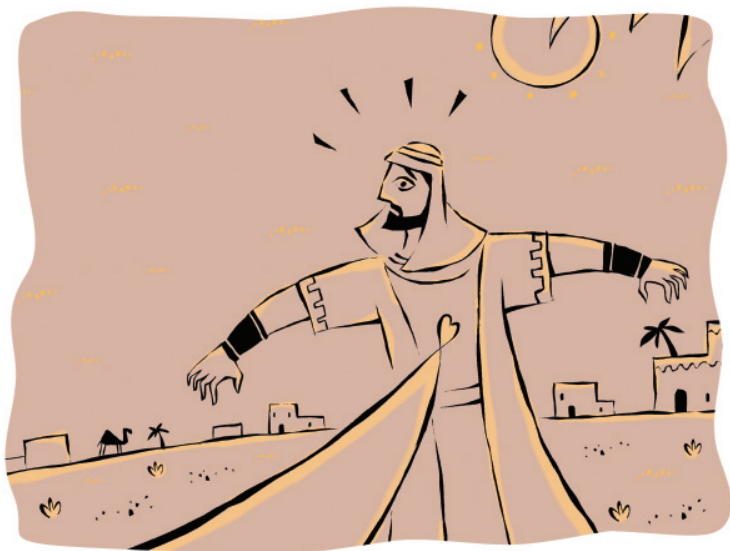
ئالەملەرنىڭ خوجىسى تەڭداشسىز ئەقىل-پاراستىنى نامايان قىلىش ئارقىلىق بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىپ، قەبىلىلەر ئارىسىدا يۈز بېرىشى مۇمكىن بولغان قان تۆكۈلۈشنىڭ ئالدىنى ئالدى.

سېنى كىم قۇتقۇزدۇ؟

ئەڭ ياخشى كۆرگەن دوستىمۇ ئەمدىلىكتە ئۇنىڭغا ئوخشاش ئويلىمايتتى ۋە ئۇنىڭدەك ئىشەنمەيتتى. ھالبۇكى، ھازىرغىچە گۆش بىلەن ياغدەك ئۆتۈۋاتقان ئىدى. يېڭىنى، ئىچكىنى بىر ئىدى، ھەرگىز ئايرىمايتتى. قېرىنداشلىقتىن ھالقىپ كەتكەن دوستلۇقى بار ئىدى. بۇ سەۋەبتىن ھەر ئىككى دوستنىڭ بىر-بىرىگە بولغان يېقىنلىقىنى كۆپىنچە مەككىلىكلەر ھەۋەس بىلەن ھېكايە قىلاتتى. ھەر ئىككى بۇرادەرنىڭ دوستلىقى مەككە شەھرىدە تىللاردا داستان بولۇپ ئېغىزدىن-ئېغىزغا تارقىلىپ يۈرەتتى.

دەسۇر ئۆينىڭ ئىچىدە ئۇياقتىن بۇياققا مېڭىپ ئايلىنىپ يۈرەتتى. ئىچىدىكى بىئاراملىق بېسىقمايۋاتاتتى. قولىدىكى قەدەھنى كۈچەپ يەرگە ئاتتى: «ھەممىسى مۇھەممەدنىڭ كاساپىتى!» دەپ تۈۋلىدى. ئۇ كەلمىگەن بولسا، بىز ئايرىلمىغان بولاتتۇق. ئەڭ ياخشى كۆرگەن دوستۇم ھازىر ئەڭ چوڭ دۈشمىنىم بولدى. مۇھەممەد ئۇنىمۇ سېھىرلەپ ئىسلام دىنىغا كىرگۈزدى. بۇنىڭ ئىنتىقامىنى ئېلىپ، مۇھەممەدنىڭ بۇ ئىشىنى توختىتىشقا بىر چارە تېپىشىم كېرەك. بولمىسا پۈتۈن دوستلىرىمدىن بىر-بىرلەپ ئايرىلىپ قالمەن!» دەپ مۇشتىنى تامغا غەزەپ بىلەن ئۇردى. قىلىچىنى قېنىغا سېلىپ غەزەپ-نەپرەت ئىچىدە سىرتقا قاراپ چېقتى.

دەسۇر كۈچ-قۇۋۋەتلىك بىر پالۋان ئىدى. قولى تۇتقان نەرسىنى يۈلۈپ ئالالايتتى. ئىنساننى ۋەھىمىگە سالغۇدەك سۈرلۈك بىر قىياپىتى بار ئىدى. پەيغەمبىرىمىزنى ئۆلتۈرۈشكە نىيەت قىلدى. بۇ مەقسەتتە

كېچە - كۈندۈز ئۇخلىماستىن پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئىزىغا چۈشتى. بىر يىرتقۇچ ھايۋانغا ئوخشاش ھەر زامان ئۇنى كۆرەتتى. ئۇ يالغۇز قالغان ۋاقىتتا بىر بۇلۇڭغا قىستاپ جېنىغا قەست قىلماقچى بولدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىر دەرەخنىڭ ئاستىدا ئارام ئېلىپ ياتقان ئىدى. يېنىدا ھېچكىم يوقتى، دەسۇرغا ئاخىرى بىر پۇرسەت كەلدى. قۇۋلۇق بىلەن ئۇنىڭ يېنىغا يېقىنلاشتى. قىلىچنى سۇغۇرۇپ پەيغەمبىرىمىزنىڭ بېشىدا تەڭلەپ قاراپ تۇردى. ئۇ ۋاقىتتا سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز كۆزىنى ئاچتى. دەسۇر مەغرۇر قىياپەتتە:

- ئەمدى سېنى مېنىڭ قولىمدىن كىم قۇتقۇزىدۇ؟ - دەپ مەسخىرە ئارىلاش ھىجايىدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز غايەت تەمكىن ۋە سوغۇققانلىق بىلەن:

- مېنى ئاللاھ قۇتقۇزىدۇ. - دېدى.

دەسۇر بىردىنلا كەينىگە چېكىندى. خۇددى كۆكسىگە بىرى ئۇرۇپ ئارقىسىغا ئىتتىرىۋەتكەندەك قىلاتتى. ئۆزى بىر ياققا قىلىچى بىر ياققا چۈشتى. ئۇ ۋاقىتتا پەيغەمبىرىمىز چەبدەسلىك بىلەن ئورنىدىن تۇرۇپ يەرگە چۈشكەن قىلىچىنى ئالدى. يەردە ياتقان دەسۇرنىڭ بېشىغا قىلىچىنى تەڭلەپ تۇرۇپ:

- ئەمدى سېنى مېنىڭ قولۇمدىن كىم قۇتقۇزىدۇ ؟ - دېدى.

دەسۇر تۇرۇپلا قالدى. نېمە بولغانلىقىنى ئاڭقىرالماستىنلا پەشۋا يىگەندەك ئىدى. چۈنكى بىر ئاز بۇرۇن ئۆزى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن بېشىدا قىلىچ تەڭلەپ تۇرغان بولسا، ئەمدىلىكتە مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ بېشىدا قىلىچ

تۇتۇپ تۇراتتى. دەسۇرنىڭ ئاۋازى قىسىلىپ تىتىردى. پىشانىسىدىن
سوغۇق تەر ئېقىشقا باشلىدى. كۆزلىرىنى مۆلدۈرلىتىپ قارىدى.
كېكەچلەپ تۇرۇپ:

- مېنى سەندىن باشقا ھېچكىم قۇتقۇزالمىدۇ يا مۇھەممەد. -

دېدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز دەسۇرغا قول تەككۈزۈشكە كۆڭلى يار
بەرمەي ئۇنىڭغا رەھىم قىلىپ: «تۇر ئورنىڭدىن، ئۆيۈڭگە كەت!»
دەپ قويۇپ بەردى. ھالبۇكى، دەسۇرنى ئۇ ۋاقىتتا ئۆلتۈرۈشكە
پەيغەمبەرنىڭ كۈچى يېتەتتى ۋە ئەسھابىلەرگە بۇيرۇپ ئۇنى
جازالىيالايتتى. ئەمما سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ئالەملەرگە رەھمەت
بولۇپ ئەۋەتىلگەنلىكىنى يەنە بىر قېتىم نامايەن قىلدى.

دەسۇر پەيغەمبىرىمىزنىڭ مېھرى-شەپقەتكە تولغان بۇ
مۇئامىلىسىدىن كۆپ تەسىرلەندى. كەلگەن يېرىگە تەكرار قايتىمىدى.
خاتا يولدا ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتتى. بۇ قېتىم ئىلگىرى ئۆزى دۈشمەن
كۆرىدىغان پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئايىقىغا كېلىپ باش قويۇپ: «مەن
سىزگە ئىمان ئېيتىمەن. سىز ھەقىقەتەن بۇ ئىنسانلارغا ئەۋەتىلگەن
ئەڭ گۈزەل پەيغەمبەرسىز. مېنىمۇ ئاراڭلارغا قۇشۇۋالغان بولساڭلار»
دېگەندىن كېيىن كەلىمە شاھادەت ئېيتتى.

پۇلۇمنى قايتۇرۇپ بەر

سەللەمنىڭ بۈگۈنكى خۇشاللىقىغا گەپ توغرا كەلمەيتتى. چۈنكى ئەرزىن باھادا ئالغان مالنى نەچچە ھەسسە پايدىسىغا ساتقان ئىدى. ناھايىتى مەمنۇنلۇق بىلەن قوللىرىنى ئۈگىلەپ تۇرۇپ ھەميانىنى چىقاردى. پۇللىرىنى قايتا-قايتا ساناپ: «تىجارەتتە بىز يەھۇدىلارنىڭ ئالدىغا كىم ئۆتەلەيدۇ؟» دەپ قاقاقلاپ كۈلۈشكە باشلىدى.

سەللەمنىڭ قاقاقلاپ كۈلۈشلىرى يان تەرەپتىكى دۇكان قوشنىسى ئەھتەبىنىڭ دىققىتىنى تارتتى. قولىدىكى بۇغداي تاغرىنى قويۇپ سەللەمنىڭ يېنىغا كېلىپ:

- سەللەم نېمە خۇشاللىق بۇ! قىزىل دېڭىزدىن ئالتۇن خەزىنىسى تېپىۋالدىڭمۇ-يا؟ - دەپ سورىدى.

سەللەم:

- شۇنداق تېپىۋالدىم دېسەممۇ بولىدۇ، ئەھتەب قېرىندىشىم. مەدىنە بازىرىدا ھېچكىم مېنىڭ بۈگۈن ئالغان پايدامنى بىر ھەپتىدە تاپالمايدۇ. بۇنىڭغا مەن خۇشال بولماي كىم خۇشال بولسۇن! - دەپ جاۋاب بەردى.

ئەھتەب:

- كاشكى مەنمۇ ساڭا ئوخشاش خۇشال بولغان بولسام؟!

سەللەم:

- نېمە بولدى؟ سېنىڭ بىرەر قىيىنچىلىقنىڭ بارمۇ؟

ئەھتەب:

- ھەممىسى شۇ مۇسۇلمانلارنىڭ ئىشى... ئۇلار مەدىنىگە كەلمەستىن بۇرۇن، مەدىنىنىڭ پۈتۈن ئىقتىسادى كۈچى بىزنىڭ قولىمىزدا ئىدى، ھازىر بولسا ئۇلارمۇ مەدىنىە بازىرىغا كىرىشكە باشلىدى. بىر مەزگىلدىن كېيىن ئىمتىيازىمىز ۋە تىجارىتىمىزنىڭ مۇسۇلمانلارنىڭ قولىغا ئۆتۈپ كېتىشىدىن ئەندىشە قىلىۋاتىمەن...

سەللام قاقاھلاپ كۈلگەچ قولىرىنى ئەھتەبىنىڭ دولىسىغا ئۇرۇپ:

- مۇھەممەد ۋە ئۇنىڭ دوستلىرى ئاچلىق ۋە يوقسۇللۇق دەستىدىن دەرمانسىزلىنىپ كېتىۋاتسا، سېنىڭ ئويلىغان ئىشىڭنى قارا! ئۇلار يوقسۇل ۋە نامرات ئىنسانلار. پۇلغا، يەنى بىزگە ھەر ۋاقىت ئېھتىياجلىرى بار...

بۇنى ئاڭلىغان ئەھتەب:

- ناھايىتى توغرا سۆزلىدىڭ. بىر قانچە كۈن بۇرۇن مۇھەممەد دۈكىنىمدىن بىر نەرسە ئالغان ئىدى. پۇلى يەتمەي نېسىگە ئېلىشقا مەجبۇر بولدى.

سەللانىڭ چىرايى بىردىنلا ئۆزگەردى. ئەھتەبىنىڭ خاتا قىلغانلىقىنى تونۇپ يەتتى ۋە:

- توۋا، دوستۇم توۋا! مۇسۇلمانلارغا نېسىگە مال سېتىلامدۇ؟ مۇھەممەد بۇ قەدەر قىيىنچىلىقنىڭ ئىچىدە تۇرسا قەرزىنى قانداق قايتۇرىدۇ؟ سەن ئەتە ئەتىگەندىلا مۇھەممەدنىڭ يېنىغا بېرىپ پۇلۇڭنى بېرىشنى تەلەپ قىل. - دېدى.

ئەھتەب:

- بىراق، قەرزنىڭ مۇددىتى توشمىغان تۇرسا...
سەللان:

- مەيلى. شۇنداق بولسىمۇ ئۇنى قەرزىنى قايتۇرۇشقا قىستاسا.
ئۇنداق قىلمىساڭ پۇلۇڭنى ئالالمايسەن. كېيىن مېنى دېمىدى دېمە.
- دېدى.

ئەسلىدە ئەھتەب ئاللاھ ئەلچىسىنى يۇشۇرۇن ماراپ يۈرەتتى ۋە ئۇنىڭ گۈزەل-ئەخلاقىنى كۆرگەن ئىدى. لېكىن شۇنداق بولسىمۇ ئۇنىڭ راستىنلا تەۋراتتا خەۋەر بىرىلگەن ۋە ئاللاھ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەن پەيغەمبەر ئىكەنلىكىگە چىن قەلبىدىن ئىشىنىلمىگەن ئىدى. تەۋراتتا كېلىشى خەۋەر بىرىلگەن پەيغەمبەرنىڭ بىر قانچە ئالاھىدىلىكىنىڭ سىرتىدا سەۋر-تاقەتلىك، ئېغىر-بېسىق ۋە چىداملىق ئىكەنلىكى يېزىلغان ئىدى.

ئەجىبا مۇھەممەد ھەقىقەتەن ئاق كۆڭۈل ۋە سەمىي بىر ئىنسانمىدۇ؟ مۇددىتى توشىغان قەرزنى سۈپلەپ ئۇنى سىنىماقچى بولدى. بەلكى بۇ ئەھتەب ئۈچۈن ھەزرىتى مۇھەممەدنىڭ تەۋراتتا خەۋەر بېرىلگەن پەيغەمبەر ياكى پەيغەمبەر ئەمەسلىكىنى بىلىش ئۈچۈن بىر پۇرسەت بولسا كېرەك.

ئەتىسى ئەتىگەندە ئەھتەب تىز-تىز قەدەم ئېلىپ يولغا چىقتى. ئۆيىنىڭ ئەتراپىدا كۈتۈۋاتقان ھەزرىتى ئۆمەر ۋە ئەسھابى كىرامغا پىسەنت قىلماي، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۆيىنىڭ ئىشىكىنى قوپاللىق بىلەن ئۇرۇپ:

- ھەي مۇھەممەد! سىرتقا چىق. مەندىن ئالغان قەرزىڭنى دەرھال قايتۇر. - دېدى.

ئەھتەبىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىغان سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز غەزەپلىنىپ تۇرغان ساھابىلەرنىڭ ئارىسىدىن ئۆتۈپ ئەھتەبىنىڭ يېنىغا كەلدى. سەمىي ئىپادە بىلەن:

- شۇنداق، ساڭا قەرزىم بار. ئەمما قەرزىڭنىڭ مۇددىتى تېخى توشمىدى. مۇددىتى توشقاندا ساڭا چوقۇم قايتۇرىمەن. - دېدى.

ئەھتەب ئاۋازىنى تېخىمۇ يۇقىرى كۆتۈرۈپ ئېگىز-پەس سۆزلەپ: - سىلەر ئەزەلدىن مۇشۇنداق كىشىلەر. قەرزىڭلارنى داۋاملىق كېچىكتۈرىسىلەر. بۇنىڭدىن كېيىن قەرز بەرمەيمەن ۋە مالمۇ ساتمايمەن. - دېدى.

جېنىدىن ئارتۇق ياخشى كۆرىدىغان سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزگە ئەھتەبىنىڭ ئەدەپسىزلىك بىلەن سۆزلىگەنلىكىگە ھەزرىتى ئۆمەر چىداپ تۇرالماي:

- ئەي ئەھتەب، ھەددىڭنى بىل! ئاللاھقا قەسەم قىلىمەنكى،
 پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئۆيىدە بولماي باشقا يەردە بولغان بولساق،
 كۆزلىرىڭنى ئۇيۇۋالغان بولاتتىم. - دەپ ئۇنىڭغا ئېيتىلىپ كەلدى.
 ھەزرىتى ئۆمەرنىڭ پارتلىغان يانار تاغدەك ئەھتەبىنىڭ يېنىغا
 كېلىشى ئۇنى قورقۇتقان ئىدى. مۇشۇ يەردىلا تاياق يېيىشنى ئويلاپ
 قورقۇپ تىترەشكە باشلىدى. تەلىيىگە سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز
 ھەزرىتى ئۆمەرنى بېسىقتۇرۇپ:

- ئەي ئۆمەر! ئاللاھ سېنى ئامان-ئېسەن قىلسۇن. بىز سەندىن
 سىلىق مۇئامىلە قىلىشنى، مەندىن قەرزىمنى چىرايلىقچە قايتۇرۇشىمنى،

ئەھتەبتىن قەرز تەلەپ قىلغاندا سىلىق ۋە نازۇك بولۇشنى ، قەرزنىڭ مۇددىتى توشقاندا ئېلىشنى تەلەپ قىلساڭ تېخىمۇ ياخشى بولغان بولاتتى . - دېدى .

پەيغەمبىرىمىزنىڭ بۇ گۈزەل ئەخلاقىنى كۆرگەن ئەھتەب ھەيران قالدى . چۈنكى بۇ يەردە پەيغەمبىرىمىز ھەقلىق ۋەزىيەتتە ئىدى . قەرزنىڭ مۇددىتى تېخى توشمىغان ئىدى . ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇ ئۆز ئۆيىدە ھاقارەتكە ئۇچراۋاتقان ئىدى . خالىغان بولسا ئۇنىڭ ئەدىۋىنى بېرىپ يولغا سېلىپ قويغان بولاتتى . بىراق رەھىم - شەپقەت نەمۇنىسى بولغان پەيغەمبىرىمىز ئۇلارنىڭ ھېچ بىرىنى قىلمىدى .

نەتىجىدە ئەھتەبىنىڭ ھېس - تۇيغۇلىرى ئۆزگەردى . ئىسلامنىڭ گۈزەل ئەخلاقى ئۇنىڭ تاشتەك يۈرىكىنى يۇمشاتتى . تەۋراتتا بىشارەت بېرىلگەن پەيغەمبەرنىڭ ھەزرىتى مۇھەممەد ئىكەنلىكىگە تولۇق قانائەتلەندى . ۋاقىت ئۆتكۈزمەستىن دەرھال مۇسۇلمان بولدى .

قەلبى مېھرى - مۇھەببەتكە تولى

پەيغەمبەر مەسجىدە ھەر ۋاقىتتىكىدەك ئىنساننى ھۇزۇرلاندۇرىدىغان بىر كەيپىيات بار ئىدى. سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ساھابىلەرگە سەۋر - تاقەت، مېھرى - مۇھەببەت ۋە رەھىم - شەپقەتنىڭ ئەھمىيىتى توغرىلىق سۆزلەپ بېرىۋاتاتتى. ئۇ ئەسنادا مەسجىدكە بىر يوقسۇل كىشى كىرىپ كەلدى.

ئۇ بۇرۇن پەيغەمبىرىمىزنىڭ مەرتلىكىنى كۆپ كىشىلەردىن ئاڭلىغان ئىدى. ئۆزى ئۈچۈنمۇ شۇنداق مەرتلىكنىڭ قىلىنىشىنى ئارزۇ قىلىپ ئۇدۇل پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئالدىغا كېلىپ سالام بەردى. سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەببەتكە تولغان ئىللىق بىر چىراي بىلەن يوقسۇل ئادەمنىڭ سالىمىنى ئىلىك ئالدى. ئۇنىڭ ھال - ئەھۋالىنى سورىدى. ئارقىسىدىنلا: «تارتىنما، بىرەر ئارزۇ - تەلۋىڭ بولسا ئېيتقىن» دېدى.

يوقسۇل ئادەمنىڭ يۈزىدە تەبەسسۇم جىلۋىلەندى. ئەمەلىيەتتە ئۆزىمۇ مۇشۇنداق بىر سوئالنى كۈتۈپ: «ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! مەن نامرات بىر كىشىمەن. ماڭا مال - مۈلكۈڭدىن بىر ئاز بېرىشىڭنى تەلەپ قىلىمەن» دېدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ئالدىغا كەلگەن ھەر قانداق ئادەمنى قۇرۇق قول قايتۇرمايتتى. ئۆز يېنىدا بولمىسا باشقىلاردىن قەرز ئېلىپ بېرەتتى، شۇنداق بولسۇمۇ يەنە بىر نەرسە سورىغانلارغا بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن قولغا پۇل كىرگەندە قەرزنى قايتۇراتتى. بۇ نامرات كىشىگىمۇ يېنىدا بار - يوق ھەممە نەرسىسىنى بەردى. بىراق ئۇ

ئادەمنىڭ نەزىرىدە بېرىلگەنلەر يېتەرلىك بولمىدى. بىردىنلا يۈزىدىكى ئىللىق تەبەسسۇمدىن ئەسەر قالمىدى. يوقسۇل ئادەم:
- باشقىلارغا جىق بېرىدىكەنسىن، ماڭا ناھايىتى ئاز بەردىڭ. -
دەپ پەيغەمبىرىمىزنى تەنقىد قىلىشقا باشلىدى.

بۇ ئادەمنىڭ قوپاللىقىغا مەسجىدتىكى ساھابىلەرنىڭ خېلىلا ئاچچىقى كەلدى. سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ سىلىق، يۇمشاق ۋە كەمتەر مۇئامىلىسىگە قارىتا يوقسۇل ئادەمنىڭ قوپال مۇئامىلە قىلىشى ساھابىلەرنى غەزەپلەندۈردى. ئۇ ئادەمنىڭ ياقىسىدىن تۇتۇپ سىرتقا چىقىرىۋەتمەكچى بولۇندى، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز بۇنداق قىلىشقا يول قويمىدى. ساھابىلەرنى ئۆزىنى تۇتۇۋېلىشقا بۇيرۇدى. كېيىن ئۇ ئادەمنى ئۆيىگە باشلاپ كەلدى. ئۆيىدە بار بولغان لازىملىق نەرسىلەردىن ئۇنىڭغا يېتەرلىك دەرىجىدە بەرگەندىن كېيىن:

- ھازىر ساڭىمۇ يېتەرلىك بەردىممۇ؟ مەنۇنمۇسەن؟ - دەپ سورىدى.

يوقسۇل ئادەمنىڭ كەيپى جايىغا كەلدى. ناھايىتى مەنۇن بولغان ھالدا كۈلۈپ تۇرۇپ:

- ھەئە، ماڭىمۇ يەتكۈدەك كۆپ بەردىڭ. ئاللاھ سەندىن رازى بولسۇن. پەرۋەردىگارىمىز سېنى ۋە ئائىلەڭنى بەخت-سائادەتكە ئېرىشتۈرسۇن. - دېدى.

يوقسۇل ئادەمنىڭ بۇ سۆزىگە قارىتا پەيغەمبىرىمىز:

- سەن بىر ئاز ئىلگىرى بەرگەنلىرىمنى ئاز كۆرۈپ قۇلاققا ياقمايدىغان سۆزلەرنى قىلغان ئىدىڭ. ساھابىلىرىممۇ بۇنى ئاڭلىغان ئىدى. بۇ سەۋەپتىن ئۇلار ساڭا خاپا بولۇپ قالدى. ھازىر ئۇلارنىڭ

يېنىغا بارغىن. ماڭا دېگەن بۇ گۈزەل سۆزلىرىڭنى ئۇلارنىڭ يېنىدىمۇ ئېيتقىنكى، قەلبىدە ساڭا قارشى ئۆچمەنلىك قالمىسۇن. - دېدى. يوقسۇل ئادەم قېتىپ تۇرۇپلا قالدى. گەرچە ئۆزى قوپال مۇئامىلە قىلغان بولسىمۇ، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ئۇنىڭغا قارىتا ناھايىتى ئېغىر-بېسىقلىق بىلەن مۇئامىلە قىلىۋاتاتتى. ئۆزىنى مەمنۇن قىلغاندەك باشقا ئىنسانلار بىلەنمۇ مۇناسىۋىتىنى ياخشىلاشقا تىرىشىۋاتاتتى. كۆڭلىدە پەيغەمبىرىمىزگە قارىتا چوڭقۇر يېقىنلىق ھېس قىلدى. دەرھال ساھابىلەرنىڭ يېنىغا كېلىپ مەمنۇنلىقىنى بىلدۈردى. قىلغان ئەدەپسىزلىكى ئۈچۈن ئۆزىغاھلىق ئېيتتى. ساھابىلەرنىڭ ئۇ ئادەمگە بولغان ئۆچمەنلىكى يوقالدى. ھېچ ئىش بولمىغاندەك ئۇنىڭ بىلەن قۇچاقلىشىپ ئايرىلدى.

يوقسۇل ئادەم باشتا پەقەت ماددى ياردەم ئۈچۈنلا بۇ يەرگە كەلگەن ئىدى. لېكىن قايتقاندا ماددى ئېھتىياجلىرىنى ھەل قىلدى ھەمدە قەلبىدىكى قاتتىقلىقنىڭ ئورنىنى مۇھەببەت ۋە مەرھەمەت ئالدى.

قىلىنغان نازاكەت ۋە ئېغىر-بېسىقلىق ئالدىدا قەلبى يېڭى بىر تىلنى بايقىدى. بۇ تىل توك، قوپال ۋە نەپرەت تۇيغۇلىرىدىن قۇتۇلغان مۇھەببەت، مەرھەمەت ۋە نازاكەت تىلى ئىدى.

پەرسىلەر سېنى تىگشاۋاتاتى

كۆك ئاسمان نېمە دىگەن كەڭرى ۋە نېمە دىگەن پارلاق! خۇددى چەكسىز بىر ئالەم ... چوڭ-كىچىك مىڭلارچە، بەلكى مىليونلارچە يۇلتۇز بار ئاسمان يۈزىدە. خۇددى بىر-بىرىگە شۇنداق يېقىن. ئەمما ھېچبىرى بىر-بىرىگە تېگىشمەيدۇ. قايسىسى بەك پارلاق ۋە قايسىسىنىڭ نۇرى تۈگىگەندەك. ئەنە شۇ بىز ئۈستىدە ياشاۋاتقان يەر شارى بۈيۈك كائىناتنىڭ ئىچىدە گويىكى بىر زەررە ... ئۇمۇ خۇددى بۇ يۇلتۇزلارغا ئوخشاش ئالەم بوشلۇقىدا ئۈزىدۇ. ھېچ قايماستىن بىر-بىرىگە ماسلىشىپ سۈرۈلۈپ كېتىۋاتىدۇ. ئۇنداقتا بۇ قەدەر ھەرىكەت نېمە ئۈچۈن؟ كىم ئۈچۈن؟

ئۈسەيد يېنىدا تۇرغان ئاتنىڭ تۇيۇقسىز كىشىنى بىلەن تەپەككۈر قىلىشتىن توختاپ قالدى. ئەجىبا بىرەيلەن كېلىۋاتامدۇ دەپ يولغا قارىدى. لېكىن ھېچكىم كۆرۈنمەيتتى. ئۇ يەنە قايتا تەپەككۈر قىلىشقا باشلىدى. لېكىن نېمىشقىدۇر زېھنىنى يىغالمايۋاتاتتى. باياتىن بېرى زېھنىدە ھاسىل بولغان ئۇ گۈزەل مەنزىرىلەرنىڭ ھەممىسى پۈتۈنلەي تارقىلىپ كەتكەن ئىدى. شۇنداق بولسىمۇ ئىچىدە تەسەۋۋۇر قىلغۇسىز بىر ھېس-تۇيغۇ قالغان بولۇپ، ئۇنى ئۇنۇتالمىغان ئىدى. ئۇ ئۆزىنى كائىناتنىڭ يارىتىلىش سىرىغا يېقىنلاشقانداك ھېس قىلدى.

ئۈسەيد قاچانكى مۇشۇنداق بىر ھېس-تۇيغۇغا كەلسە، دەرھال ئۇلۇغ ۋە مۇبارەك كىتاب قۇرئانى-كەرىمنى قولغا ئالاتتى. ئۈسەيد ئورنىدىن تۇردى. ئىگىز بىر يەردە تۇرغان قۇرئانى-كەرىمنى ئالدى.

باشتا سۆيۈپ يۈزىگە سۈردى. كېيىن بەتلەرنى ئاۋايلاپ ئاچتى. ئاسمان يۈزىدە خۇددى پەنەردەك ئېسىقلىق تۇرغان تولۇن ئاينىڭ يورۇقىدا قۇرئانى-كەرىم ئوقۇشقا باشلىدى. ئۈسەيدىنىڭ جاراڭلىق ئاۋازى دولقۇنلاپ جۈش ئۇرۇپ، ئاسمانغا ئۆرلىدى. كائىنات تىمناىس بىر جىمجىتلىققا چۆمگەن ئىدى. ھېچبىر شەپە يوق، تاش-چالما، دەل-دەرەخ ۋە قۇرۇت-قوڭغۇزلار... خۇددى ھەممەيلەن يېقىملىق ئوقۇلۇۋاتقان قۇرئانى-كەرىمنى تىڭشاۋاتقان دەك قىلاتتى. لېكىن ئۈسەيدىنىڭ ئېتى بىردىنلا ئالدى ئىككى پۇتىنى كۆتۈرۈپ ئۈركۈشكە باشلىدى. ئۈسەيد قورقتى. دەرھال ئوقۇشنى توختاتتى. ئۈسەيد ئوڭ-سولغا قارىدى، ئاتنى ئۈركۈتكەن نەرسە

نېمىتى ئەجىبا! ئەتراپتا بىر كىممۇ يوق ئىدى. ئاتنىڭ تىزگىنىنى تېخىمۇ چىڭ باغلىدى...

قۇرئانى-كەرىمنىڭ سەھىپىلىرىنى قولغا ئېلىپ ئوقۇشنى داۋاملاشتۇردى. بىر ئاز ئوقۇغان ئىدى، ئات يەنە خۇيلىنىشقا باشلىدى. ئۆسەيد ئوقۇشنى توختىتىشقا مەجبۇر بولدى. بۇ ئاتنىڭ دەردى نېمە؟ تۇرۇپ-تۇرۇپ نېمىشقا تەرسالشىدىغاندۇ؟ ئۇ ئەسنادا ئىختىيارسىز ئاسمانغا قارىدى. توۋا خۇدايىم! ئۇ نېمە؟ ئىچىدە يالت-يۇلت چاقناپ تۇرىدىغان پەنەرلەر بىلەن پۈركەنگەن بىر بۇلۇت ئاسمانغا ئۆرلەپ ئاستا-ئاستا يوق بولۇۋاتاتتى. ئۆسەيدكە بىر تىترەك كەلدى، يۈرىكى گۈپ-گۈپ سوقۇشقا باشلىدى. كۆرگەنلىرىگە

ئىشنىلەمدى. ئۇنىڭ كۆزلىرى ھېلىمۇ ئاسماندا ئىدى، ياكى بولمىسا بۇ بىر خىيالەمدى؟

تاڭ ئاتقاندا ئۇدۇل پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىغا باردى. كېچە بولغان ئىشلارنى يېپىدىن-يىڭىنىسىغىچە بايىپ قىلدى. ئۇ ۋاقىتتا ھاياجانلىنىپ قۇرئان-كەرىمنى ئوقۇشتىن مەجبۇر توختاپ قالغانلىقىنى ئېيتتى. سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ئۆسەيدىكە كۈلۈمسىرەپ:

«ھەي ئۆسەيد، ھەي!» دېدى ۋە سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ: «قۇرئانى-كەرىم ئوقۇشنى نېمىشقا توختاتقانسەن؟ سەن كۆرگەن ئۇ نەرسىلەر بولسا سەن ئوقۇغان قۇرئانى-كەرىمنى تىگىشىغىلى كەلگەن پەرىشتىلەر ئىدى. ئەگەر قۇرئان-كەرىمنى ئوقۇشنى داۋاملاشتۇرغان بولساڭ ئۇلار سېنى تىگىشايتتى، تاڭ ئاتقاندا ئۇلارنى ھەممە ئادەم كۆرەلىگەن بولاتتى...» دېدى.

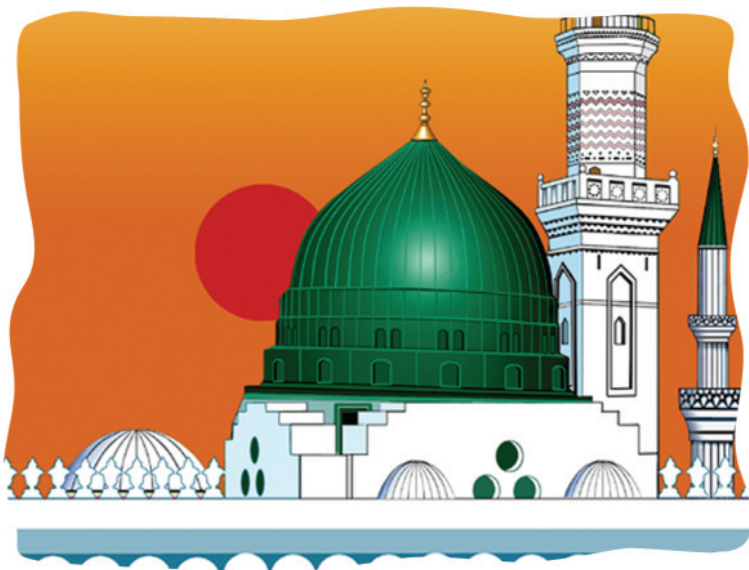
ئۆسەيد خۇشاللىقىدىن يىغلىغۇدەك بولۇپ: «دېمەك ئۇلار مەن ئوقۇغان قۇرئانى-كەرىمنى ئاڭلاش ئۈچۈن كەلگەن پەرىشتىلەر ئىكەندە، شۇنداقمۇ؟» دېدى. ئىچى ھۇزۇرغا تولدى. پەرىشتىلەرنى قايتا كۆرۈش ئىستىياقىدا ئەتىسى كېچىچە بۇلبۇلدەك سايىراپ سائەتلەپ قۇرئانى-كەرىم ئوقۇدى. ئەمما پەرىشتىلەردىن ھېچبىر شەيە يوق ئىدى. ئەتىسى كېچە يەنە قۇرئانى-كەرىم ئوقۇدى. كېچىلەر، ئايلار ۋە يىللار بۇ شەكىلدە ئۆتتى. ئۆسەيد يىللار بۇرۇن كۆرگەن پەرىشتىلەرنى ھېچبىر زامان كۆرەلمىدى. ئەمما قاچانكى قۇرئانى-كەرىمنى ئوقۇسا، پەرىشتىلەرنىڭ ھەر دائىم يېنىدا ئىكەنلىگىنى ھېس قىلدى.

ۋەتەننى قوغدىغان باتۇر

كۆزلىرى ئالاق-جالاق ئىككى دۈشمەن ئەسكىرى ئىشكىلەرنى سۇندۇرۇپ ئۆيگە باستۇرۇپ كىردى. ئۆيدىكىلەرنىڭ دات-پەريادلىرى يىراقلارغا ئاڭلىنىۋاتقان بولسىمۇ ھېچكىم ياردەمگە كەلمەيۋاتاتتى، ئەسكەرلەر ئۆيدىكى ھەممە نەرسىنى بۇلاپ-تالغاندىن كېيىن ئانىسىنى سۆرەپ ئېلىپ ماڭدى.

سەمۇرە ئۇيقۇدىن ئويغانغاندا چېپ-چېپ تەر ئىچىدە ئىدى. نەپەس ئېلىشى تىزلىشىپ يۈرىكى گۈپ-گۈپ سۇقۇۋاتاتتى. دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ ئانىسى ياتقان ھوجرىغا كىردى. ئانىسىنىڭ بەخىرامان ئۇخلاۋاتقىنىنى كۆرۈپ، چوڭقۇر ئۇھ تارتتى. نەپەس ۋە يۈرەك سوقۇشىمۇ نورماللاشتى. تەكرار ئۇخلاش ئۈچۈن كارۋاتتا ياتتى. لېكىن ئۇيقۇسى قاچقان ئىدى. قورقۇنچلۇق چۈشنىڭ تەسىرىدىن تېخىچە قۇتۇلالمىدى. يۈرىكى يەنىلا ئېتىلىپ چىققۇدەك سوقۇۋاتاتتى. ياتقان يېرىدىن ئۆرۈلدى. بېشىنى قوللىرىنىڭ ئۈستىگە قويۇپ ئوي-خىياللارغا چۆكتى.

ئەتە مەدىنىدە چوڭ بىر جەڭ بولاتتى. ئۈچ مىڭ كىشىگە يېقىن دۈشمەن ئەسكىرى مەدىنىگە خېلىلا يېقىنلاپ قالغان ئىدى. بۇ خەۋەرنى مەدىنىدە ئاڭلىمىغان كىشى قالمىدى. بولۇپمۇ مەدىنىنى خانىۋەيران قىلىش ئۈچۈن كېلىدىغانلىقى بىر قانچە كۈندىن بېرى ھەممە ئادەمنىڭ ئېغىزىدا ئېقىپ يۈرەتتى. سەمۇرە بېشىنى كۆتۈرۈپ ئۆدۈلىدىكى خىش تامغا غەمكىنلىك بىلەن قارىدى، ۋەتەننى دۈشمەن تەرىپىدىن ئىشغال قىلىنسا ياكى ئائىلىسىگە خەۋپ-خەتەر يېتىپ

قالسا... «ياق، ياق!» دەپ چىشلىرىنى غۇچۇرلاتتى. بۇنداق بولۇشنى خىيالغا كەلتۈرۈشنىمۇ خالىمايتتى. ئۆز-ئۆزىگە «بۇ جەڭگە مەنمۇ قاتنىشىشم كېرەك، مەنمۇ قەھرىمانلارچە ۋەتىنىمنى قوغدىشىم كېرەك» دېدى. ئەمما ئون بەش ياشقا كىرگەن بىرىنى ئەسكەرلىككە ئالارمۇ؟

ئۇ كۈنى شەنبە كۈنى ئىدى. كۆك ئاسماننى قاپلىغان قارا بۇلۇتلار قاتتىق جەڭ بولىدىغانلىقىدىن بىشارەت بېرىۋاتاتتى. سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ساۋۇت ۋە دۇبۇلغىسىنى كىيىپ قوشۇننىڭ قۇماندانلىقىغا ئۆتتى. مىڭغا يىقىن ئىسلام ئەسكىرى جەڭگە تەييار ھالەتتە كۈتۈۋاتاتتى. سەمۇرەمۇ دادىسى بىلەن بىرلىكتە ئىسلام قوشۇنىنىڭ ئارىسىغا كىردى. ئۇنىڭ قەلبىدە تەسۋىرلىگۈسىز بىر ھايان بار

ئىدى. دەل بۇ ۋاقىتتا پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېشى توشمىغان كىچىك بالىلارنى مەدىنىگە قايتىشقا بۇيرۇۋاتقانلىقى سەمۇرەنى ئەندىشىگە سالدى، بەدىنى ئىختىيارسىز تىترەشكە باشلىدى. ئۇ مەدىنىگە قايتىشنى خالىمايتتى. ۋەتىنىنى مۇداپىئە قىلىشقا كەلگەن ئىدى. پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئۆزىنىڭ يېنىغا كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرگەن سەمۇرە پۇتىنىڭ ئۈچىدا دەسسەپ تۇرۇپ بوينىنى ئۇزۇن كۆرسىتىشكە ۋە مەيدىسىنى كېرىپ بەستلىك، قاۋۇل كۆرۈنۈشكە تىرىشتى. ئەپسۇسكى، كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقى بىكارغا كەتتى. چۈنكى ئۇ تەڭتۇشلىرى بىلەن مەدىنىگە قايتىشقا ئەمىر قىلىندى.

سەمۇرەنىڭ كۆڭلى ھەسرەت ۋە ئۆكۈنۈش بىلەن، كۆزلىرى لىق ياش بىلەن تولدى. مەڭزىدىن كۆز ياشلىرى ئاققان ھالدا دادىسىغا قارىدى، يېشى كىچىك كېلىپ قالغان بولسىمۇ قايتىپ كېتىشنى ئۆزىگە پەقەتلا راۋا كۆرمىدى. ئارزۇسى مۇسۇلمانلار قۇشۇنى بىلەن يانمۇ-يان تۇرۇپ دۈشمەن بىلەن جەڭ قىلىشى ئىدى، كاللىسىغا كۆرگەن قورقۇنچلۇق چۈشى كەلدى، مۇشتۇمنى چىڭ تۇگۇپ تۇرۇپ: «ئى دادا، پەيغەمبىرىمىزدىن ئۆتۈنسەڭ، مەنمۇ جەڭگە قاتناشسام» دېگۈسى كەلدى. دەل بۇ ۋاقىتتا بىر قانچە مېتىر نېرىدا قىلىنغان گەپ-سۆزلەر ئۇنى جاسارەتلەندۈردى:

«ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! رافى ئوق ئېتىشقا ماھىردۇر. ئۇ بىزگە جەڭدە ئەسقاتىدۇ. ئۆتۈنۈپ قالاي ئۇنى قايتۇرمىسلا»

سەمۇرە كېيىن قىلىشقان گەپلەرنى ئېنىق ئاڭلىيالمىدى، ئەمما رافىنىڭ جەڭگە قاتنىشىدىغانلىقىنى جەزىم قىلىپ، ئۆز-ئۆزىگە «مەن رافى بىلەن تەڭتۇش، ئۇ ئەسكەرلىككە قۇبۇل قىلىنغان بولسا»

مەنمۇ قۇبۇل قىلىنىشىم كېرەك، رافى ئوق ئېتىشقا ماھىر بولسا مەنمۇ چېلىششقا ماھىر» دېدى. دادىسىنىڭ قولىنى تۇتۇپ: «جېنىم دادا! رافى ئەسكەرلىككە قۇبۇل قىلىندى، ھالبۇكى، ئۇ مەندىن ئاجىز. مەن رافىدىن كۈچلۈك ۋە چېلىشساق مەن يېڭىۋالمايمەن. ئۆتۈنۈپ قالاي دادا، مەن ئۈچۈن ئاللاھنىڭ ئەلچىسىگە ئىلتىماس قىلىشىڭىز، مەن ئۇرۇشقا قاتناشقان بولسام» دېدى.

پەيغەمبىرىمىز بۇ ئىلتىماسنى تەبەسسۇم بىلەن قارشى ئېلىپ: «مادامكى شۇنداق، ئۇنداقتا ئىككىسى چېلىشىپ باقسۇن» دېدى. كىشىلەر تىزلا چەمبەر شەكلىدە توپلاندى. سەمۇرە پۈتۈن كۈچىنى يىغىپ رافىگە ئېتىلدى، كەينى-كەينىدىن بىر قانچە قېتىم چېلىشتى، ئاخىرىدا بىر پەشۋا بىلەن ئۇنى يەڭدى.

سەمۇرەنىڭ جاسارىتىنى كۆرگەن شەپقەتلىك پەيغەمبىرىمىز ئۇنىڭمۇ جەڭگە قاتنىشىشىغا رۇخسەت قىلدى. سەمۇرەنىڭ بۇ خۇشاللىقى تەسۋىرلىگۈسىز ئىدى. ئۇ ھاياجان بىلەن رافىنى قۇچاقلىدى، قۇلىقىغا پىچىرلاپ تۇرۇپ: «بۈگۈن بىر سەپنە ھەمدەمدە بولۇپ جەڭ قىلىمىز جان دوستۇم» دېدى.

ئوھۇد ئۇرۇشى كۈن پېتىشقا يېقىن ئاخىرلاشتى. دۈشمەن كەينىگە چېكىندۈرۈلدى. بۇ غەلىبىگە ئەڭ كۆپ خۇشال بولغانلارنىڭ بىرى شەك-شۈبھىسىز سەمۇرە ئىدى. ئۇ پەيغەمبىرىمىزنىڭ كۆزى ئالدىدا بىر قەھرىمان بولۇپ مەدىنىگە قايتىشنىڭ ھاياجىنى ئىچىدە ئىدى.

سۈت قاچىسى

ئەبۇ ھۈرەيرە يوقسۇل ساھابە ئىدى. دۇنيادا تىكىپ قويغان بىر تال كۆچىتىمۇ يوق ئىدى. مۇسۇلمانلارنىڭ بەرگەن ھەدىيەلىرى بىلەن قارىنى تويغۇزاتتى. كۆپىنچە ئاچلىقتىن قارىغا تاش باغلايتتى. بۇنداق قىلىش ئارقىلىق ئاچلىقتىن بولغان قورساق ئاغرىقىنى بىر ئاز بولسىمۇ يېنىكلىتەتتى.

ئۇ كۈنى يەنە ئاچلىقتىن تولغىنىۋاتاتتى، يۈزى باشقا چاغدىكىگە قارىغاندا تېخىمۇ سارغىيىپ سولىشىپ كەتكەن ئىدى. ماغدۇرسىز ھالەتتە يەردە ئولتۇردى. پۈتۈن كۈچىنى قولغا يىغىپ قورسىقىنىڭ ئاغرىقىنى پەسەيتىشكە تىرىشتى. ئىلگىرى بۈگۈنكىدەك قاتتىق ئاغرىمىغان ئىدى. قورسىقىغا ئاڭغان تاشلارنىڭمۇ پايدىسى بولمايۋاتاتتى. ئاخىرى ئۆزىنى رۇستلاپ ئورنىدىن تۇردى، ئادەملەر كۆپ ئۆتىدىغان يەرگە تەسلىكتە كېلىپ ئولتۇردى. بەلكى يولدىن ئۆتۈۋاتقانلار ئۇنى كۆرۈپ ئىچ ئاغرىتىپ يەيدىغان بىرەر نەرسە بېرىشى ياكى ئۆيىگە دەۋەت قىلىشى مۇمكىن ئىدى.

يولنىڭ بېشىدىن ئۆزىگە قاراپ ئېچىلىپ كېلىۋاتقان ھەزرىتى ئەبۇ بەكرىنى كۆردى. قۇرۇپ كەتكەن يۈزىدە ئىختىيارسىز كۈلۈمسىرەش جىلۋىلىنىشكە باشلىدى، مەرت ئەبۇ بەكرىنىڭ يېنىغا كېلىپ ھال-ئەھۋال سورىشىنى ئۈمىد بىلەن كۈتتى، ئەمما ئىش كۈتكىنىدەك بولمىدى، ھەزرىتى ئەبۇ بەكرى سالام قىلىپ شامالدىك تىز ئۆتۈپ كەتتى. كەينىدىن ھەزرىتى ئۆمەر كەلدى ۋە ئۇمۇ ھېچ ئىش بولمىغاندەك سالام قىلىپلا ھال سورىماي كېتىپ قالدى.

ئەبۇ ھۈرەيرە ئۇ يەردە تۇرۇپ قالدى. يۈزىنى ئايدىڭلاتقان

كۈلۈمسىرەش بىردىنلا يوقالدى. پەيغەمبىرىمىزگە ئەڭ يېقىن بولغان بۇ ئىككى ئىنسانمۇ ئۇنىڭ ھالىنى بىلەلمىسە، باشقا كىشىلەر قانداقمۇ بىلەلسۇن؟ بېشىنى كۆتۈرۈپ كۆز ئالدىدا تۇرغان ئۆيلەرنىڭ ئىشىكلىرىگە بىر قۇر نەزەر تاشلىدى. ھەشەمەتلىك سېلىنغان بىر ئۆينىڭ ئىشىكىنى چېكىپ ئاللاھ رىزاسى ئۈچۈن يېگۈدەك بىر نەرسە بېرىڭ دەپ يالۋۇرغۇسى كەلدى، ئەمما بۇنداق قىلىشنى ئۆزىگە ياراشتۇرالمىدى. ئاچلىقتىن ئۆلۈپ كەتسىمۇ تىلەمچىلىك قىلمايتتى، تىلەمچىلىك قىلماستىقىنى پەيغەمبىرىمىز چىكىلىگەن ئىدى.

ئۆمىدسىزلىنىپ ئولتۇرغان ۋاقىتتا قۇلىقىغا بىر ئاۋاز كىردى:

- يا ئەبۇ ھۈرەيرە، كەينىمدىن ماڭ!

بۇ بىر ئەمىر ۋە بۇ ئەمىرنى قىلغۇچى سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ئىدى. ئەبۇ ھۈرەيرەنىڭ يۇقالغان ئۆمىد قۇشلىرى قايتىدىن قاناتلىنىپ ئۇچۇپ كېلىپ يۈرىكىگە قوندى. قۇرۇپ يېرىلىپ كەتكەن لەۋلىرىنى ئاستاغىنە مىدىرلىتىپ: «ماقۇل، ھازىرلا كېلەي ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى» دېدى. پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئۆيىگە قاراپ ماڭدى. پەيغەمبىرىمىز ئۆيىگە كىرگەندە ئەبۇ ھۈرەيرە ئىشىك تۈۋىدە تۇردى ۋە خىجىل بولغان بىر قىياپەتتە: «كىرسەم بۇلامدۇ؟ ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى» دەپ رۇخسەت سورىدى، رۇخسەت بېرىلگەندىن كېيىن ھويلىغا كىردى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ تۈرى ئېگىز ئەمەستى، تارىغىنە ئۆيىدە پەقەت بىر قاچا سۈت بار ئىدى. پەيغەمبىرىمىز سۈت بار قاچىنى قولغا ئېلىپ ئۆي ئەھلىدىن:

- بۇ سۈت قەيەردىن كەلدى؟ - دەپ سورىدى.

ئۆيىدىكىلەر:

- ئۇنى پالانى ھەدىيە قىلدى. - دېدى.

شەيخە تىلىك پەيغەمبىرىمىز ئەبۇ ھۈرەيرىگە بۇرۇلۇپ:
- ئەبۇ ھۈرەيرە! بارغىن، سۇففا ئەھلىنى بۇ يەرگە چاقىرغىن. -
دېدى .

سۇففا پەيغەمبىرىمىزنىڭ مۇبارەك ئۆيىنىڭ يېنىدىكى باراڭلىق بىر
يەر ئىدى. ئۇ يەردە ئولتۇرغانلارنىڭ ئائىلىسى ۋە مال-مۈلكى يوقتى.
ئۇلار ئىسلامنىڭ مېھمانلىرى ئىدى. ئاللاھ ئەلچىسىگە بىر ھەدىيە
كەلگەن ۋاقىتتا ئۆزىگە ئايرىتاتتى ھەم ئۇلارغىمۇ ئەۋەتەتتى .

پەيغەمبىرىمىزنىڭ سۇففا ئەھلىنى چاقىرىشى ئەبۇ ھۈرەيرىگە خوش
ياقمىدى. ئەبۇ ھۈرەيرە ئۆز-ئۆزىگە: «ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! بۇ
سۈتكە مەن ئاران توپىمەن. سۇففا ئولتۇرغانلارنى چاقىرسام ماڭا سۈت
قالمايدۇ» دېگۈسى كەلدىمۇ ئەمما دېيەلمىدى. چۈنكى ئەمىر چوڭ
يەردىن كەلگەنىدى. ئاللاھ ئەلچىسىنىڭ ئەمرىنى بەجا كەلتۈرۈشتىن
باشقا چارىسى يوق ئىدى.

ئەبۇ ھۈرەيرە سۇففا ئولتۇرىدىغانلارنى چاقىرىشقا كېتىۋېتىپ ئۆزىچە
پىلان تۈزدى. سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز ھەدىيە تارقاتقاندا ئوڭدىن
باشلايتتى. ئەبۇ ھۈرەيرە «مەنمۇ پۇرسەت تېپىپ پەيغەمبىرىمىزنىڭ
ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرۇۋېلىشىم كېرەك» دەپ ئويلىدى. سۇففا دىكىلەرنى
چاقىرىپ پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئۆيىگە كەلگەندىمۇ ئوڭ تەرىپتە ئولتۇرۇش
پىلانىدىن ۋاز كەچمىدى. جامائەت رۇخسەت سوراپ ئولتۇرۇشتى .

ئەبۇ ھۈرەيرە بۇرۇن پىلانلىغىنىدەك تىزلا پەيغەمبىرىمىزنىڭ
ئوڭ تەرىپىدە ئولتۇرۇۋالدى. ئۆزىتىلغان سۈت قاچىسىنى ئېلىپ
ساقلىماستىنلا ئېغىزغا ئاپىرىشقا تەمىشەلدى. بىردىنلا توختاپ قالدى
. چۈنكى پەيغەمبىرىمىز ئۇنىڭغا:

- ئەبۇ ھۈرەيرە! سۈتنى مېھمانلارغا تۇتقىن. - دېگەن ئىدى .

ئەبۇ ھۈرەيرە ئېتىراز قىلماستىن، تىترەپ تۇرغان قوللىرى بىلەن كەلگەن مېھمانلارغا سۈتتىن سۇنۇشقا باشلىدى. مېھمانلارنىڭ ھەر بىرى سۈتتىن قولغا ئېلىپ قانغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، دوستىغا بېرىۋاتاتتى. سۈت ئىچىلگەنسىرى ئەبۇ ھۈرەيرەنىڭ كۆزلىرى نۇرلىنىشقا باشلىدى. چۈنكى سۈتتە ھەر قانداق بىر ئازىيىش بولمىدى. ئەڭ ئاخىرقىسى ئىچىپ بولغاندىن كېيىن ئەبۇ ھۈرەيرە سۈتتىن ئېلىپ ئاللاھنىڭ ئەلچىسىگە بەردى. پەيغەمبىرىمىز ھەيرانلىقنى يۇشۇرالمىغان ئەبۇ ھۈرەيرىگە كۈلۈمسىرەپ:

- ئەبۇ ھۈرەيرە! سۈت ئىچمىگەن ئىككىمىزلا قالدۇق. - دېدى.
ئەبۇ ھەرەيرە:

- شۇنداق! ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى. - دېدى.
پەيغەمبىرىمىز:

- ئەبۇ ھۈرەيرە! ئولتۇرۇپ سەنمۇ ئىچكىن. - دېدى.
ئەبۇ ھۈرەيرە سۈتتىن ئېلىپ ئىچىشكە باشلىدى. ئىچكەنسىرى ئىچكۈسى كەلدى، ئۇ يەردىكىلەرنىڭ ئۆزىگە قاراۋاتقانلىقىنى كۆرگەن ئەبۇ ھۈرەيرە ئىچىشتىن توختىدى. پەيغەمبىرىمىز: «يەنە ئازراق ئىچكىن» دېيىشكە تەكرار ئىچىشكە باشلىدى. پەيغەمبىرىمىز ئەبۇ ھۈرەيرە ھەر توختاپ قالغاندا: «يەنە ئىچكىن، يەنە ئىچكىن» دېدى. ئەڭ ئاخىردا ئەبۇ ھۈرەيرە بولالماي:

- سېنى پەيغەمبەر قىلىپ ئەۋەتكەن ئاللاھقا قەسەم قىلىمەنكى، سىغىدىغان يەر قالمايدى. - دېدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز:

- ئۇنداقتا سۈتتىن ماڭا بەر. - دېدى ۋە «بىسمىلاھ» دەپ قېپقالغان سۈتتىن ئىچتى.

قىزىم بولغان تەقدىردىمۇ

بەنى مەخزۇم قەبىلىسىنىڭ ئېسىلزادە باي خېنىملىرى بىر يەرگە جەم بولۇپ كۆڭۈل ئېچىۋاتاتتى. چوڭ بىر زالىنىڭ ئوتتۇرىسىغا داستىخانلار سېلىنىپ، ناخشىچى قىزلار داپقا ماسلاشتۇرۇپ نەغمە - ناۋا قىلىۋاتقان ئىدى. تەكلىپ قىلىنغان مېھمانلار تەنتەنىلىك بىر كېچە ئۆتكۈزۈۋاتاتتى.

بۇ كۆڭۈل ئېچىش يېرىم كېچىگىچە داۋاملاشتى. كەلگەن مېھمانلار قايتماقچى بولۇپ تۇرۇشۇۋاتقاندا ئىچكىرىكى ئۆيىدىن داد - پەرياد كۆتۈرۈلدى:

- ئوغرى بار، ئوغرى! قىممەتلىك ئۈنچە - مارجانلىرىم ئوغرىلاندى! دەرھال ئىشك دەرۋازىلار ئېتىلدى. بارلىق خىزمەتچىلەر قاتار تۇرغۇزۇلدى. ئۈستى - بېشى بىر - بىرلەپ ئاڭتۇرۇلدى. لېكىن ئۈنچە - مارجان تېپىلمىدى. يەنە بىر قېتىم ئاڭتۇرۇلدى. ئەمما ھېچبىرىنىڭ يانچۇقىدىن چىقمىدى. بۇ قانداق بولغىنى؟ كۆڭۈل ئېچىش باشلىغاندىن بېرى ھېچكىم سىرتقا چىقمىغان ئىدى. ئۈنچە - مارجانلارنى خىزمەتچىلەر ئالمىغان بولسا، كىم ئالدى؟! كۆڭۈل ئېچىش زىياپىتىگە قاتناشقانلارنىڭ ھەممىسى باي ئاقسۆڭەك ئائىلىلەر، ئۇلارنىڭ بۇنداق ئىشنى قىلىشى مۇمكىن ئەمەس.

ئاخىرىدا پۈتۈن ئېسىلزادە خېنىملارنى بىر - بىرلەپ ئاقتۇرماي بولمىدى. نۆۋەت بەنى مەخزۇم قەبىلىسىنىڭ خېنىملىرىدىن بىرەيلەنگە كەلگەندە:

- مېنى ئاڭتۇرۇشقا ھوقۇقۇڭلار يەتمەيدۇ! - دەپ ئېتىراز بىلدۈرۈشى بىلەن غولغولا چىقتى. باشقا ئاياللارمۇ ئۇنىڭغا قارشى ئېتىراز قىلىپ: - باشقا ئاياللار قانداق تەكشۈرۈلگەن بولسا، سىزمۇ شۇنداق تەكشۈرۈلىشىڭىز كېرەك. - دېيىشتى.

ئۇ ئايال پۈتۈن ئېتىرازلارغا قارشى تۇرۇپ ئاختۇرۇشقا قەتئىي يول قويمىدى. ئەڭ ئاخىرىدا ئوغرىلىغان ئۈنچە-مارجانلارنى قوينىدىن چىقىرىپ يەرگە ئاتتى-دە، ھېچبىر ئىش بولمىغاندەك مېڭىپ سىرتقا چىقىپ كەتتى.

بۇ ۋەقە قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدە سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ قۇلىقىغا يەتتى. ئوغرىلىق قىلغان بۇ ئايالنىڭ دەرھال جازالىنىشى ئۈچۈن ئەمىر قىلدى. بۇ ئەمىر بەنى مەخزۇم قەبىلىسىدە كۈچلۈك تەسىر قوزغىدى. چۈنكى جازالىنىدىغان ئايال ئادەتتىكى بىر ئايال ئەمەس، بەلكى بۇ قەبىلىنىڭ نۇپۇزلۇق ۋە ئېسىلزادە ئاياللىرىدىن بىرى ئىدى. بۇ ئىشقا بىرەر چارە تېپىش ئۈچۈن بەنى مەخزۇم قەبىلىسىنىڭ مۆتىۋەر كىشىلىرى قەبىلە رەئىسىنىڭ ئۆيىدە جەم بولۇپ، بىئارام بولغان ھالدا ساقلاۋاتاتتى. ھېچكىم ئېغىزىنى مىدىرلىتىپمۇ قويمىدى. بۇ ئەسنادا

ئىشك قاتتىق ئۇرۇلدى، قەبىلە باشلىقىنىڭ ئوغلى ئورنىدىن تۇرۇپ ئىشكىنى ئاچتى. كەلگەن كىشى بىر قۇرەيشلىك ئىدى. ئالدىراپ ئۆيگە كىردى، سالام بەرمەستىن:

- بۇ يۈز-ئابرويمىزنى تۆكىدىغان بىر قارار. قانداقلا بولمىسۇن بىر چارە تېپىشىمىز كېرەك. - دېدى.

ئۇ يەردىكىلەردىن بىرى:

- مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى بۇ قاراردىن ۋاز كېچىشكە قايىل قىلىشنىڭ بىرەر چارىسى يوقمىدۇ؟ - دېدى.
يەنە بىرى:

- بۇ مۇمكىن ئەمەس... ئۇ توغرا دەپ بىلگەن ھەقىقەتنى ئورۇنلىماي قالمايدۇ. - دەپ سۆزگە ئارىلاشتى.

قۇرەيشلىك ئادەم ھاياجان بىلەن ئوتتۇرىغا ئېتىلدى:

- ھە! بىر چارە تاپتىم. مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ناھايىتى ياخشى كۆرىدىغان بىر ئادىمى بار. ئۇ ئادەم زەيدنىڭ ئوغلى ئۇسامەدۇر. بۇ يىگىتنى ۋاستە قىلىپ پەيغەمبىرىمىزگە ئەۋەتەيلى. ئوغرىلىق قىلغان ئايالنىڭ نوپۇزلۇق ۋە ھۆرمەتكە سازاۋەر ئىكەنلىگى، ئوغرىلانغان مالنىڭ ئىككى ھەسسىسىنى تۆلەپ بېرىشكە تەييار ئىكەنلىگى ۋە ئۇنى كەچۈرۈۋېتىشنى پەيغەمبىرىمىزدىن ئۆتۈنۈشنى تەلەپ قىلايلى.

بۇ پىكىر ھەممەيلەنگە ياغدەك ياقتى. ھەقىقەتەن، پەيغەمبىرىمىز ئۇسامەنى ناھايىتى ياخشى كۆرەتتى. بىر دېگىننى ئىككى قىلمايتتى. ئۇسامەنىڭ بۇ تەلپىنى مۇتلەق قۇبۇل قىلىدۇ، دەپ ئويلاشتى.

ۋاقىتنى ئۆتكۈزمەستىن ئۇسامەنىڭ يېنىغا كەلدى. ئۇنىڭغا بولغان ئىشلارنى بىر قۇر بايان قىلدى. ئاخىرىدا ئۇنىڭدىن پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۆتۈنۈشنى تەلەپ قىلدى.

كەلگەن كىشىلەر ئۇسامەنىڭ ئۇرۇق - تۇغقانلىرى ئىدى. بۇ سەۋەپتىن ئۇسامە ئۇلارنىڭ بۇ تەلىۋىنى رەت قىلالمىدى. پەيغەمبىرىمىزنىڭ بۇ تەكلىپكە قانداق جاۋاپ بېرىدىغانلىقىنى ئويلىماستىن دەرھال پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىغا كېلىپ بوغۇق ئاۋازدا:

- ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! سىزمۇ بىلىسىز، بەنى مەخزۇم قەبىلىسىدىن بولغان بىر ئايال ئوغرىلىق قىلغانىكەن، سىز بۇ ئايالنىڭ جازالىنىشى ئۈچۈن ئەمىر قىلىپسىز. قەبىلىنىڭ مۆتىۋەر كىشىلىرى ماڭا كېلىشتى ۋە بۇ جازانىڭ ئەمەلدىن قالدۇرۇلىشى ئۈچۈن سىزدىن ئۆتۈنۈشۈمنى تەلەپ قىلشتى. بۇنىڭ ئۈچۈن نېمە لازىم بولسا قوللىرىدىن كېلىشچە قىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى. - دېدى.

ئۇسامە پەيغەمبىرىمىزنىڭ «ئەي ئۇسامە، مەن سىنىڭ يۈز - خاتىرەڭ ئۈچۈن بۇ قېتىملىق كەچۈردۈم» دېيىشىنى ئۈمىد قىلاتتى. ئەمما ئىشلار ئۈمىد قىلغىنىدەك بولمىدى. پەيغەمبىرىمىزنىڭ مۇبارەك يۈزى بىردىنلا قىزىرىپ:

- ئەي ئۇسامە، پەرۋەردىگار بىزنىڭ قويغان قانۇنىنى ئىجرا قىلمايلىق ئۈچۈن ئەلچى بولۇپ كەلدىڭمۇ؟ ئاللاھقا قەسەم قىلىمەنكى، مېنىڭ قىزىم پاتىمە ئوغرىلىق قىلغان بولسا، ئىككىلەنمەي ئۇنى جازالىغان بولاتتىم. - دېدى.

ئۇسامە خىجىل بولغىنىدىن بىر نەرسە دېيەلمىدى. يەر يېرىلسا ئىچىگە كىرىپ كەتكۈدەك بولدى. ئورنىدىن تۇرۇپ لام - جىم دېمەستىن ئۆزىنى ئۈمىد بىلەن كۈتۈپ تۇرغان بەنى مەخزۇم قەبىلىسىنىڭ يېنىغا كەلدى.

پەيغەمبىرىمىزنىڭ قارارىنى ئۇلارغا بىلدۈردى. بۇنىڭدىن كېيىن مۇشۇنداق بىر ئىش ئۈچۈن قەتئىي ئالدىغا كەلمەسلىكىنى ئېيتتى.

جابر نىڭ ئۆيىگە مەرھەمەت

دېرىزە پەردىلىرىنىڭ لەپىلدەشى ۋە دېرىزىنىڭ غىجىلداپ ئېچىلىپ-يېپىلىشىدىن چىقۇۋاتقان ئاۋاز بىلەن بىرلىكتە سىرتتا: «ئەي جامائەت! مەككە مۇشرىكلىرى مەدىنە شەھرىگە ھۇجۇم قىلماقچى، بۇنىڭغا قارشى شەھەر ئەتراپىغا خەندەك كولاپ شەھەرنى دۈشمەندىن مۇداپىئە قىلماقچى بولدۇق. پەيغەمبىرىمىز شەھەردىكى چوڭ-كىچىك، قېرى-ياش پۈتۈن ئەركەكلەرنى خەندەك كولاشقا چاقىرىۋاتىدۇ» دېگەن جاكا ياڭراۋاتاتتى.

چارچىنىڭ بۇ جاكاسى جابر نىڭ مەيدىسىگە مۇشت ئۇرغاندەك بولدى. «يەنە بۇ ئىشمۇ؟» دېدى ئۆز-ئۆزىگە. «يىللاردىن بېرى مەككىلىك مۇشرىكلەردىن چەكمىگەن جاپا-مۇشەققەت ۋە ئازاپ-ئوقۇبەت قالمايدى. ئۆيلىرىمىز، باغلىرىمىز ۋە مال-مۈلكىمىزنى مۇسادىر قىلدى. كۆپلىگەن ئىنساننىڭ جېنىغا زامىن بولدى، بۇلار يەتمىگەندەك ئەمدى مەدىنىنىمۇ ئالماقچى بولۇۋاتىدۇ؟» دەپ سۆزىنىڭ ئاخىرىنى چۈشۈردى.

چوڭقۇر ئۇھسىنىپ دېرىزىدىن سىرتقا بېشىنى چىقىرىپ قارىدى. كوچىدىكى ئىنسانلارنىڭ قولغا گۈرجەك-كەتمەن ئېلىپ پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىغا كېتىۋاتقانلىقىنى كۆردى. جابىرمۇ گۈرجىكىنى ئېلىپ ئۇلارغا يېتىشتى.

خەندەك كولاش ئاللىقاچان باشلانغان ئىدى. يۈزلەرچە ئىنسان قان تەر ئىچىدە ئىشلەۋاتاتتى. ئۇلارنىڭ بەزىلىرى خەندەك كولىسا، بەزىلىرى يەردىن چىققان توپىلارنى توشۇۋاتاتتى. پەيغەمبىرىمىزمۇ توپا توشۇۋاتقانلارنىڭ ئارىسىدا ئىدى. جابر پۈتۈن كۈچىنى قولغا يىغىپ، گۈرجىكى بىلەن خەندەك كولاشقا باشلىدى.

ئارىدىن ئۈچ كۈن ئۆتتى. جابر نىڭ ئىشلىگۈدەك كۈچ-قۇۋۋىتى قالمايدى. نەچچە كۈندىن بېرى ئاچلىقنى ئۇششاق نان پارچىلىرى بىلەن

بىسقتۇرۇشقا تىرىشتى. ئاچلىقتىن ئۈچەيلىرى بىر-بىرىگە چاپلىشىپ بەرداشلىق بېرەلمەيدىغان ھالغا كەلدى. ئاللاھنىڭ ئەلچىسىدىن ئۆيىگە بېرىپ بىر نەرسە يېيىش ئۈچۈن رۇخسەت سورىماقچى بولدى. ئەمما پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئالدىغا كەلگەندە تۇرۇپلا قالدى. چۈنكى سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ يۈزى ئاچلىق دەستىدىن سارغىيىپ تاتىرىپ كەتكەن ئىدى. يەنە شۇنداق بولسىمۇ ئاچلىقنى ھېچكىمگە بىلدۈرمەستىن ئىشلەۋاتاتتى.

جابرىنىڭ كۆڭلى يېرىم بولۇپ كۆزلىرىدىن ياش تامچىلىدى. نېمە قىلىشنى بىلەلمىدى. ھېچكىمگە بىر نەرسە دېمەستىن ئىتتىك ئۆيىگە قاراپ ماڭدى. ئايالغا:

- ئانىسى، پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئاچلىقتىكى ھالىنى كۆرۈپ بەرداشلىق بېرەلمىدىم. ئۆيىمىزدە ئۇنى مېھمان قىلىپ كۈتۈۋالغىدەك بىر نەرسە بارمۇ؟ - دەپ سورىدى.
ئايالى:

- ئازغىنە ئارپا بىلەن بىر ئوغللىقىمىز بار. - دېدى.
جابرنىڭ كۆزلىرى نۇرلىنىپ ئىچى ۋاللىدە يورۇپ كەتتى.
- ھە، ناھايىتى ياخشى بولدى. مەن ئوغللاقنى بوغۇزلاپ، تونۇر
كاۋىپى قىلاي. سەن ئارپىنى سوقۇپ ئۇن قىلىپ نان ياققىن. مېزىلىك
بىر تاماق قىلىپ پەيغەمبىرىمىزنى چاقىرايلى. - دېدى.
جابر قىسقىغىنە بىر ۋاقىت ئىچىدە ئوغللاقنى سويۇپ تونۇرغا قويدى.
ئايالى خېمىرنى يۇغۇرۇپ نان يېقىشقا تەييار ھالغا كەلتۈردى. جابر
ئۇدۇللا پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىغا چاپتى. ھاياجىنىنى بېسىۋېلىپ تۆۋەن
بىر ئاۋازدا:

- ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى، سىزگە ئاتاپ تاماق تەييارلىغان
ئىدۇق. بىر قانچە كىشى بىلەن ئۆيىمىزگە قەدەم تەشرىپ قىلغايىسىز.
- دېدى.

- نېمە تاماق تەييارلىدىڭ ئەي جابر؟
جابر تەييارلىغان تاماقنى ئېيتىپ بەردى. بۇنى ئاڭلىغان
پەيغەمبىرىمىز ئۇنىڭغا كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ:
- ھەم كۆپ ھەمدە مېزىلىك تاماق ھازىرلاپسەن. سەن ھازىرلا
ئۆيىگە بېرىپ ئايالىڭغا ئېيتقىن. ئۇ مەن كەلگۈچە گۆشنى تونۇردىن
چىقارمىسۇن. - دېدى.

ئاندىن خەندەك كولاۋاتقان مۇسۇلمانلارغا قاراپ ئۇنلۇك ئاۋازدا:
- ئەي جامائەت، جابر قېرىندىشىمىز بىزنى ئۆيىگە تاماق يېيشكە
تەكلىپ قىلدى. - دېدى.

دەل بۇ ۋاقىتتا جابرنىڭ پىشانىسىدىن چىققان تەر ئېقىپ ساقلىنى
ھۆل قىلغىلى تۇردى. تىلى تۇتۇلۇپ نېمە دېيىشنى بىلەلمىدى. يۈزلەرچە
ئىنسان ئىشىنى تاشلاپ جابرنىڭ ئۆيىگە قاراپ ماڭدى. جابر «ئەي
ئاللاھنىڭ ئەلچىسى، بۇنچىۋالا كۆپ كىشى ئۈچۈن بىزنىڭ تەييارلىقىمىز
يوق» دېيىش پۇرسىتىنى تاپالماستىن ئۆيىگە قاراپ يۈرۈپ كەتتى.
ئۆيىگە كېلىپ، ئايالىغا:

- تۈگەشتۇق! پەيغەمبىرىمىز خەندەك جامائىتى بىلەن بىزگە قاراپ

كېلىۋاتىدۇ. ئۇنچىۋالا كۆپ كىشىنى قانداقمۇ تويغۇزارمىز؟ - دېدى.
جابرنىڭ ئايالى ئۆزىنى بىر ئاز تۇتۇۋېلىپ يولدىشىدىن:
- ئۇنداق كۆپ ئىنساننى تاماققا سەن چاقىردىڭمۇ؟ - دەپ سورىدى.
جابر:

- ياق، پەيغەمبىرىمىز چاقىردى. - دېدى.
ئايالى:
- بىزنىڭ قانچىلىك تاماق تەييار قىلغانلىقىمىزنى پەيغەمبىرىمىز
بىلمەدۇ؟
- شۇنداق، بىلىدۇ.

- ئۇنداقتا ئەندىشە قىلىشىمىزنىڭ ھاجىتى يوق.
بۇ جاۋاپ جابرنىڭ ئەندىشىسىنى بىر ئاز يېنىكلەتتى. ئۇزۇن ئۆتمەي
پەيغەمبىرىمىز بىر قانچە كۈندىن بېرى ئىسسىق تاماق يېمىگەن مىڭغا
يېقىن كىشى بىلەن جابرنىڭ ئۆيىگە كەلدى. پەيغەمبىرىمىز تاماقنىڭ
بەرىكەتلىك بولۇشى ئۈچۈن دۇئا قىلدى. كېيىن جابرنىڭ ئايالىغا:
- سەن ناننى تونۇرغا يېقىشقا باشلا ۋە تونۇردىكى قىزىرىپ پىشقان
ئوغلاقنى ئالدىمغا قويغىن. - دېدى.

ساھابىلەر نۆۋەت بىلەن كەلدى. جابرنىڭ ئايالى پىشقان نانلارنى
بىر-بىرلەپ پەيغەمبىرىمىزگە سۇنۇپ بەردى، پەيغەمبىرىمىز نانلارنىڭ
ئارىسىغا بىر پارچىدىن گۆش قويۇپ ساھابىلەرگە بىر-بىرىدىن ئۇزىتىپ
بەردى.

زىياپەت داۋاملاشتى. ھەممەيلەن قورسىقىنى تويغۇزدى. بىراق نان
ۋە گۆش ئازلاپ قالدى. ھەممە نەرسە بۇرۇنقىدەكلا تۇردى. جابر
ھەيرانلىق ئىچىدە پەيغەمبىرىمىزنى كۆزەتتى. بۇ پەۋقۇلئادە ھادىسە
ئۇنى شادلىققا چۆمدۈردى.

زىياپەت ئاخىرلاشقاندىن كېيىن سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز جابرنىڭ
ئايالىغا:

- قالغىنىنى سىلەر يەڭلار. يەنە ئېشىپ قالسا قوشنىلارغا بېرىڭلار.
- دېدى.

ئۆزىنىڭ يېنىدا بولمىسىمۇ

ئابدۇللاھ ئىش تېپىش ئۈمىدى بىلەن مەدىنىدە بارمىغان بازار، كىرىمگەن كوچا قالمىدى. ھەركۈنىدىكىدەك بۈگۈنمۇ يەنە ئىش تاپالماي قۇرۇق قول قايتتى. ئۆيگە قايتقاندا بولسا كۆپ يول مېڭىپ چارچاپ كەتكەنلىكتىن ئۆرە تۇرغۇدەك ماجالى قالمىغان ئىدى. كۆزى قاراڭغۇلىشىپ، بېشى قېيىپ ئاستاغىغا ئولتۇرۋالدى. كۆزلىرىنى چوڭ ئۈمىد بىلەن قاراپ تۇرغان ئايالنىڭ كۆزىدىن قاچۇرۇپ، بىر-بىرىنى قۇچاقلىشىپ ياتقان بالىلىرىغا قارىدى. ئايالى بىرەر ياخشى خەۋەر ئاڭلاش ئۈمىدى بىلەن:

- بىر ئىش تاپالىدىڭىزمۇ؟ - دېدى.

ئابدۇللاھ ئايالنىڭ كۆڭلىنى يېرىم قىلىشنى خالىمايتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن گەپنى بۇراشنىڭ ياخشى بولىدىغانلىقىنى ئويلاپ:

- بالىلار يەنە ئاچ ياتتىمۇ؟ - دېدى.

- تۈنۈگۈن قوشنىمىز كىرگۈزگەن بىر پىيالە سۈتىنى ئۈچەيلەنگە بۆلۈپ بەردىم. ئۇنىڭدىن باشقا بىر نەرسە يېمىدى. خېلى بىر ۋاقىتقىچە ئاچلىقتىن يىغلاپ قاقشىدى، ئۇنىڭدىن كېيىن بىر-بىرىنى قۇچاقلىشىپ ئۇخلاپ قېلىشتى. سىزچۇ؟ بىر ئىش تاپالىدىڭىزمۇ؟

- ياق، تاپالمىدىم. ئۆيىمىزدە بار يوق ھەممە نەرسىنى سېتىپ تۈگەتتۇق. ئەمدى ساتقۇدەك بىر نەرسىمىزمۇ قالمىدى. بۈگۈن بازاردا ئوتۇن سېتىۋاتقانلارنى كۆردۈم. كاشكى مېنىڭمۇ بىر پالتام بولسا، ئورمانلىققا بېرىپ ئوتۇن كېسەتتىم ۋە كەسكەن ئوتۇنلارنى سېتىپ سىلەرگە يەيدىغان نەرسىلەر ئالغان بولاتتىم. - دېدى.

بۇلارنى ئاڭلىغان ئايالى چوڭقۇر بىر نەپەس ئالغاندىن كېيىن، دېرىزىنىڭ يېنىغا سېلىغلىق كونا بورىنىڭ ئۈستىگە كېلىپ ئولتۇردى. ئۆيىدە يەيدىغان ھېچ نەرسە قالمىغان ئىدى. ئۇ ئۆزىنى قويۇپ بالىلىرىنى ئويلاۋاتقان ئىدى. ئۇلارنىڭ ھەر كۈنى ئاچلىق ئازابى چېكىشىگە چىدىيالمىۋاتاتتى. ئەمما سەۋر قىلىش ۋە ئاللاھقا دۇئا قىلىشتىن باشقا چارىسى يوق ئىدى.

ئەتىسى ئەتىگەندە ئابدۇللاھ يەنە كۈن چىقىشى بىلەنلا ئورنىدىن تۇرۇپ ئىش ئىزدەشنى نىيەت قىلدى. ئەمما ئاچلىق ئۇنى ئۇ قەدەر ھالىسىز ۋە دەرىمانسىز ھالغا كەلتۈرۈپ قويدىكى، ئورنىدىن تۇرغۇدەك ماجالى قالمايدى. ياتقان يېرىدە تەكرار يەنە ياتتى. كۆزلىرى يۇمۇلۇپ مۈگدەك بېسىشقا باشلىغان بىر ۋاقىتتا، كوچىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر جاكارچىنىڭ: «ئەي خالايق! پەيغەمبىرىمىز ئۆيىدە موھتاج ئىنسانلارنى ساقلاۋاتىدۇ، ياردەمگە ئېھتىياجى بولغان كىشىلەر ئۇنىڭ ئۆيىگە بارسۇن. نېمىنى خالىسا شۇنى ئالسۇن. ھېچكىم مەھرۇم قالمىسۇن!» دەپ جاكارلاۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ قالدى.

ئابدۇللاھ بىردىنلا كۆزىنى ئاچتى. ئۆز قۇلىقىغا ئىشەنمەيۋاتاتتى. بۇ ئۇنىڭ ئوڭىمۇ ياكى چۈشمۇ؟ قانائەت تېپىش ئۈچۈن دىققەت بىلەن قۇلاق سېلىشقا باشلىدى. ئاڭلىغىنى باشتا ئاڭلىغىنى بىلەن ئوخشاش ئىدى. شۇنداق، بۇ بىر چۈش ئەمەس بەلكى بىر ئەمەلىيەت ئىدى. ئابدۇللاھ گويا يېڭىدىن جانلاندى. دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ سىرتقا قاراپ ماڭدى. ئوڭ-سولغا قارىماستىن، گاھ يىقىلىپ، گاھ تۇرۇپ پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئۆيىگە قاراپ يۈگۈرۈشكە باشلىدى. تەر ئىچىدە يېتىپ كېلىپ:

- ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! ياردەم بويۇملىرى تارقىتىۋاتقانلىقىڭىزنى ئاڭلىدىم، مەنمۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن كەلدىم. - دېدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز قول ئىلكىدىكى ھەممە نەرسىنى تارقىتىپ بولغان ئىدى. ئۇنىڭ چاقىرىقىنى ئاڭلىغان يوقسۇل ئىنسانلار بىر-بىرى بىلەن يۈگۈرۈشتە بەسلەشكەندەك تىزلا يېتىپ كەلدى. پەيغەمبىرىمىز ياردەم بويۇملىرىنى ئۇلارغا تارقىتىپ بەرگەچكە ئابدۇللاھقا بېرىدىغانغا ھېچنەرسە قالمىغان ئىدى.

ئابدۇللاھنىڭمۇ ئەنسىرىگىنى كېچىكىپ قېلىپ بىر نەرسىگە ئېرىشەلمەي قېلىش ئىدى. ئابدۇللاھ ئەمدى نېمە قىلار؟ كاشكى بىرئاز بۇرۇن كەلگەن بولسا، كاشكى ئۆيى بىرئاز يېقىن بولغان بولسا، كاشكى... كاشكى... خىجىل بولمىسا ھازىرلا بۇقۇلداپ

يىغلايتتى. پۈتۈن دەرت-ئەلەملىرىنى ئىچىگە يۇتۇپ قايىتىپ كېتىشكە تەمىشلىۋاتقاندا ئارقا تەرەپتىن بىر ئاۋاز ئاڭلىدى:

- كۆڭلۈڭنى يېرىم قىلما! سەن ئېھتىياجىڭ بولغان نەرسىلەرنى ئالسەن.

ئابدۇللاھ ئارقىسىغا بۇرۇلۇپ ئاۋاز كەلگەن تەرەپكە قارىدى. بۇ پەيغەمبىرىمىز ئىدى. ھاياجان بىلەن:

- قانداقسىگە؟ - دەپ سورىدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز يېقىملىق كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ:

- سەن ھازىر ئۇدۇل بازارغا بارغىن. نېمىگە ئېھتىياجلىق بولساڭ ئۇنى ئالغىن ۋە مال ساتقۇچىلارغا: «مەن ئالغان مالنىڭ پۇلىنى ئاللاھ ئۆلچىسى بېرىدۇ دىگىن» دېدى.

ئابدۇللاھ قاتتىق ھەيران بولدى. سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز قولدا بولمىسىمۇ باشقىلارنىڭ ئېھتىياجىنى دەپ قەرزدار بولۇۋاتقان ئىدى. مېھرى-شەپقەت بىلەن قىلىنغان بۇ گۈزەل مۇئامىلە ئالدىدا نېمە دېيىشنى بىلەلمىدى. پەيغەمبىرىمىزگە قايتا-قايتا رەھمەت ئېيتقاندىن كېيىن، خۇشال-خۇرام ھالدا بازارغا قاراپ ماڭدى. ھازىر بىر قولدا ئائىلىسىگە يەتكۈدەك مىقداردا يېمەكلىك، يەنە بىر قولدا تۇرمۇشنى قامداش ئۈچۈن ئالغان بىر پالتا بىلەن ئۆيىگە قايتىۋاتقان ئىدى.

ئۇلارنى قايتىدىن كۈلدۈر

ھەر قانداق ئادەم پەيغەمبىرىمىزنىڭ دوستلىرىغا (ساھابىلەرگە) ھەۋەس قىلماي تۇرالمىتتى. چۈنكى ساھابىلەر ھەر زامان ئۇ مۇبارەك ئىنساننىڭ يېنىدا، ئۇنىڭ قىممەتلىك سۆزلىرىنى تىڭشىغاچ ۋە خۇش-پۇراق ھىدىنى پۇرىغاچ بەخت-سائادەتكە تولغان مەنىۋى بىر ھايات ياشاۋاتاتتى. ئۇ ئۆزىنىڭمۇ ئۇ يەردە بولۇشنى خىيال قىلىۋاتاتتى. ئەگەر ئۇ يەردە بولغان بولسا، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىدا تىزلىنىپ ئولتۇرغان، ئارقىسىدا تۇرۇپ ناماز ئوقۇغان ۋە ئۇنىڭ ئايدەك چېھرىسىگە قانغۇچە قارىۋالغان بولاتتى.

يەمەنلىك ئادەمنىڭ قەلبى پەيغەمبەر ھەسرەتى بىلەن تولدى. ياشىنىپ قالغان ئاتا-ئانىسىنى بېقىش يۈكىنى ئۈستىگە ئالمىغان بولسا ئاللىقاچان مەدىنىگە كەتكەن بولاتتى. پەقەت يەنىلا ئۆزىنى تۇتالمايۋاتاتتى. ئۇنىڭ قەلبىدىكى پەيغەمبەرگە بولغان ھەسرەت، ئوتى كۈندىن-كۈنگە ئۇلغىيىۋاتاتتى. نېمە بولۇشتىن قەتئىينەزەر، مەدىنىگە بېرىپ پەيغەمبىرىمىز بىلەن كۆرۈشۈشنى ئارزۇ قىلدى.

ئۇ ئاخىشامدا ئۇزۇن ئويلىدى. ئاخىرىدا ئاتا-ئانىسى رۇخسەت بەرمىسىمۇ، ئۇلارنىڭ كۆز-ياشلىرىغا قارىماستىن تاشلاپ كېتىش قارارىغا كەلدى. ئۇ كېچىدە مەدىنىگە قاراپ يولغا چىقتى. تاغ-داۋانلاردىن ئېشىپ چۆل-چەزىرىلەرنى كېسىپ ئۆتۈپ مەدىنىگە يېتىپ كەلدى. ھاياجاندا قەلبى توختاپ قالىدىغاندەك قىلاتتى. ھېچ كۈتمەستىن ئۇدۇل پەيغەمبىرىمىزنىڭ ھوزۇرىغا كەلدى. يىللارچە ھەسرەتنى چەككەن پەيغەمبىرىمىزنى كۆرۈپ ھاياجىنىنى باسالماي

بۇقۇلداپ يىغلاشقا باشلىدى. پاك ھىساپقا تولغان قەلبى بىلەن ئۆزىنى تونۇشتۇردى. ئاندىن كېيىن:

- ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! مەن يەمەندىن بۇ يەرگە ھىجرەت قىلىپ، سىزنىڭ يېنىڭىزدا تۇرۇپ خىزمىتىڭىزنى قىلىشقا كەلدىم.

- دېدى.

پەيغەمبىرىمىز تەبەسسۇم بىلەن:

- سېنىڭ يەمەندە ئۇرۇق-تۇغقىنىڭ بارمۇ؟ - دەپ سورىدى.

- شۇنداق، ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! ئانام بىلەن دادام بار.

- بۇيەرگە كېلىش ئۈچۈن ئۇلاردىن رۇخسەت ئالدىڭمۇ؟

يەمەنلىك بىردىنلا توختاپ قالدى. بۇنداق بىر سوئالنى كۈتمىگەن ئىدى. تۆۋەن ئاۋازدا:

- ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! بۇ يەرگە كېلىش ئۈچۈن ئاتا-ئانامدىن رۇخسەت ئالمدىم. ھەتتا ئۇلاردىن ئايرىلغاندا ئۇلارنى كۆز-ياشلىرى ئىچىدە تاشلاپ قويۇشقا مەجبۇر بولدۇم. چۈنكى قەلبىم سىزنىڭ ھەسرەتلىرىڭىز بىلەن تولۇپ تاشقانلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنى ئۇ ھالدا تاشلاپ قويۇشقا مەجبۇر بولدۇم. - دېدى.

ھەرۋاقىت ئاتا-ئانىغا ھۆرمەت قىلىشنى تەۋسىيە قىلىپ كەلگەن ۋە ئۇلارغا قاراپ «ئوھوي» دېيىشكىمۇ كۆڭلى رازى بولمايدىغان يەيغەمبىرىمىز بۇ ئەھۋالغا كۆڭلى يېرىم بولۇپ:

- ئۇنداق بولسا ۋاقىتتىكى زاپە قىلماستىن ئاتا-ئانىڭنىڭ يېنىغا قايتقىن. ئۇلارغا ياخشى قارىغىن. ئۇلارنى قانداق يىغلاتقان بولساڭ

شۇنداق كۈلدۈرگىن. ئۇلارنىڭ كۆڭلىنى ئالغىن. بىلگىنى، پەقەت
ئۇلارنىڭ رازىلىقى بىلەنلا ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشەلەيسەن..
دېدى.

يەمەنلىك ئادەم خاتاسىنى تونۇپ يەتتى. پەيغەمبىرىمىزنىڭ
رىزاسىغا ئېرىشىش ئۈچۈن چوقۇم ئۇنىڭ يېنىدا تۇرۇش كېرەك
ئەمەسلىكىنى، بۇيرىغان ئىشلارنى قىلىش بىلەنلا پەيغەمبەرنىڭ
رىزاسى ۋە مۇھەببىتىگە ئېرىشىش مۇمكىن بولىدىغانلىقىنى بىلىۋالدى.
ئۇنىڭ ئۈچۈن دەرھال يەمەنگە قايتتى. يەمەنلىك ئەمدى ئاتا-
ئانىسىنىڭ خىزمىتىنى بۇرۇنقىدىن نەچچە ھەسسە ياخشى قىلىپ،
ئۇلارنى مەمنۇن قىلىشنىڭ يوللىرىنى ئىزدەيدى.

تەلەپلىك بالا

ئابدۇراخمان قورقۇنچلۇق بىر چۈش كۆرۈپ ئويغاندى. قورقۇپ كەتكەن كۆزلىرىنى ئۈستىدىكى باراڭنىڭ شوپىنىسىغا تىكتى. قورقۇنچىسىنى بېسىش ئۈچۈن بىردەم جىم تۇرۇۋالدى. تۈگۈلۈپ ياتقان يېرىدىن ئاستا پۇتىنى ئۇزارتىپ ياتتى. ئەتىگەنكى قاتتىق سوغۇق ئۇنى خېلىلا ئۇششۇتكەن ئىدى. باراڭنىڭ ئارلىقلىرىدىن چۈشكەن كۈن نۇرىغا قوللىرىنى ئۇزارتتى... قولىنى ئىسسىق نەپەسى بىلەن پۈۋلەپ ئىسسىتىشقا ئۇرۇندى.

ئۇزۇن ئۆتمەستىن سىرتتا كۆتۈرەلگەن بالىلارنىڭ ۋاراڭ - چۇرۇڭلىرى ئابدۇراخماننىڭ دىققىتىنى تارتتى. ئۇ كونا، يىرتىق كىيىمى بىلەن ئىزا تارتقان دەك قىلىپ سىرتقا چىقتى. كوچا تەڭتۇشلىرى بىلەن تولۇپ تاشقان ئىدى. بالىلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك يىڭى كىيىملەر كېيىپ، ئۇياقتىن - بۇياققا يۈگرەپ ئوينىۋاتقان ئىدى. ھەممەيلەننىڭ يۈزىدە بىر شاد - خۇراملىق بار ئىدى. ئابدۇراخمان ئىچىدە «ھە بۈگۈن ھېيت» دېدى. كېيىن ئۈستى - بېشىغا بىر قۇر قازاپ چىققاندىن كېيىن، تامنىڭ تۈۋىگە كېلىپ ئولتۇردى. سوغۇقتىن ئۇششۇپ كەتكەن مەڭزىدىن سىيرىلىپ چۈشكەن كۆز ياشلىرىنى سۈرتتى. دادىسى شېھىد بولۇشتىن ئىلگىرى ئۆزى بىلەن ئۆتكۈزگەن ئاخىرقى ھېيتىنى ۋە دادىسى ئۇنىڭغا ئەڭ ئاخىرقى قېتىم ئالغان كىيىمنى ئېسىگە ئالدى. بىر كۈنى دوستلىرى بىلەن يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى ئېلىپ بېرىۋاتقاندا يىقىلىپ چۈشۈپ تىزى يارىلانغان ئىدى. ئانىسى شەپقەتلىك قوللىرى بىلەن يارىسىنى تېگىپ قويدى. ئۇ يېرىم قالغان

مۇسابىقىنى داۋاملاشتۇرۇش ئۈچۈن يارىسىنىڭ تىزىرىك ساقىيىشىنى تۆت كۆز بىلەن كۈتكەن ئىدى. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا كىنودەك نامايەن بولۇپ ئۆتتى. ئەمدىلىكتە بولسا يالغۇز ۋە بىچارە، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئانىسىمۇ يوق ئىدى. ئابدۇراخماننىڭ كىچىككىنە يۈرىكىنى ئېغىرلىق باستى. ئىچ-ئىچىدىن ئېسەدەپ يىغلاشقا باشلىدى. توساتتىن:

- بالام! سەن نېمىشقا دوستلىرىڭ بىلەن ئوينىمايسەن؟ ساڭا نېمە بولدى؟ نېمە ئۈچۈن كۆڭلۈڭ يېرىم؟

ئابدۇراخمان يېقىملىق ۋە شەپقەتكە تولغان بۇ سۆزلەرنى قىلغان كىشىگە بېشىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ قارىدى. توۋا خۇدايم! بۇ كىشى پۈتۈن مۇسۇلمانلار ئەتراپىدا پەرۋانە بولۇپ، خىزمىتىنى

قىلىشقا ئۇرۇنىدىغان پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئىدى. ئابدۇراخمان نېمە دېيىشنى بىلەلمىدى. گەپ ئاغزىغا قاپلىشىپ قالدى. ئۆكسۈپ يىغلاشقا باشلىدى.

ئۇنىڭ قاتتىق قايغۇرۇشى شەپقەتلىك پەيغەمبىرىمىزنىڭ يۈزىدە ئەكس ئەتتى. ئۇنىڭ: «بالام نېمىشقا يىغلايسەن؟ بىرەر قىيىنچىلىقنىڭ ياكى دەردنىڭ بارمۇ؟» دېگەن سوئاللىرىغا ئابدۇراخمان ئاران تەستە جاۋاپ بېرىپ:

- مېنىڭ دادام ئۇرۇشتا شېھىد بولدى. ئانام مېنى باقالماي باشقىسى بىلەن توي قىلىشقا مەجبۇر بولدى. مېنىڭ باشقا بالىلارنىڭكىدەك يېڭى كىيىم يوق. - دېدى.

ئاللاھنىڭ ئەلچىسى مۇبارەك قوللىرى بىلەن ئابدۇراخماننىڭ قولىدىن تۆتتى ۋە ئۇنى قۇچاقلاپ تۇرۇپ پېشانىسىگە سۆيۈپ قويدى. ئۇنىڭ كۆڭلىنى خوش قىلىش ئۈچۈن:

- ئوغلۇم! بۇنىڭدىن كېيىن ئائىشەنىڭ ئانا بولۇشىنى، پاتىمەنىڭ ئاچا، مېنىڭ دادا بولۇشۇمنى خالامسەن؟ - دېدى.

بۇنداق خوش خەۋەرنى ئاڭلىغان ئابدۇراخمان خۇشاللىقىدىن ئۇچۇپ كېتەيلا دەپ قالدى. چۈنكى پۈتۈن بالىلار بىر ئاز بولسىمۇ ھەمسۆھبەتتە بولۇۋېلىشنى ئارزۇ قىلىدىغان پەيغەمبىرىمىز بىلەن ھەر زامان بىرلىكتە بولۇش ئالدىدا تۇراتتى. ئابدۇراخمان ھاياجان ئىچىدە بىر ئاز خىجىل بولغان ھالدا:

- قانداقسىگە قۇشۇلمايمەن، ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى. - دېدى.

كۆپ ئۆتمەستىن سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئۆيىدىن پاك-پاكىز كېيىنگەن بىر بالا چىقتى. چىرايىدىن شادلىق يېغىپ تۇراتتى. بالىلارغا يېڭى كىيىملىرىنى كۆرسەتتى. چاچلىرى تارالغان، كۆز ياشلىرى تىنغان، چىرايلىق كېيىنگەن بۇ بالا ئابدۇراخمان ئىدى. ئۇنىڭ بۇ ھالىغا زوقلىنىپ قارىغانلارغا ئابدۇراخمان: «بۇنىڭدىن كېيىن مېنىڭ دادام پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام، ئانام ھەزرىتى ئائىشە، ئاچام ھەزرىتى پاتىمەدۇر. مەن ئەمدى يېتىم ئەمەس. مەنمۇ سىلەرگە ئوخشاش يۈگرەپ ئوينايەن» دېدى. بۇنى ئاڭلىغان بالىلار: «ئابدۇراخمان نېمە دېگەن تەلەيلىك بالا-ھە! كاشكى ئۇنىڭ ئورنىدا بىز بولغان بولساق!» دەپ، ئابدۇراخماننى تەبرىكلىدى.

ساھابىلىرىم ئانچە كېسەل بولمايدۇ

مەشھۇر تېۋىپ مەدىنىگە كەلگەن تۇنجى كۈنى ناھايىتى ھاياجانلاندى. ئۆمرىدە تۇنجى قېتىم مىسىر پادىشاھى مۇقەۋقىس تەرىپىدىن ناتونۇش بىر شەھەرگە ئەۋەتىلگەن ئىدى. ئۇ يەردىكى ئىنسانلارنىڭ كېسىلىنى ھەقسىز كۆرۈپ داۋالايتتى. ۋەزىپىسىنى ئوڭۇشلۇق تاماملىسا، كىم بىلىدۇ پادىشاھ ئۇنى قانداق مۇكاپاتلاندىراتتى.

تېۋىپ مەدىنىگە كېلىپ، بىرىنچى بولۇپ سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزگە ئۆزىنى تونۇشتۇرۇپ:

- ھەزرەتلىرى! پادىشاھىمىز مېنى سىلەرگە خىزمەت قىلىش ئۈچۈن ئەۋەتتى. بۇيەردە كېسەل كۆرۈپ ھەقسىز داۋالايمەن. - دېدى.

پەيغەمبىرىمىز تېۋىپقا ئىلتىپات قىلىپ قىزغىن كۈتۈۋالدى. كېيىن ئۇنىڭ ئۈچۈن ئايرىم بىر تۇرالغۇ ۋە لازىملىق نەرسىلەرنىڭ تەييار قىلىنىشى ئۈچۈن ساھابىلەرنى بۇيرىدى.

تېۋىپنىڭ كەيپى خۇش ئىدى. مەدىنىدە ئۆزىگە ئوخشاش بىر تېۋىپنىڭ يېولماسلىقى ئۇنى تېخىمۇ خۇشال قىلغان ئىدى. ئەگەر مەدىنىدىكى مۇسۇلمانلار تېۋىپنىڭ كەلگىنىنى ئاڭلىسا كېسەللىرىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن توپ-توپ بولۇپ كېلىدۇ دەپ ئويلىدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن چوڭراق بىر تۇرالغۇ تەلەپ قىلدى. ئۇ ئۆيىنى كېسەل كۆرۈش ئۈچۈن ئىشلەتمەكچى ئىدى.

ھەممە تەييارلىق پۈتتى. تېۋىپ كېسەللەرنىڭ كېلىشىنى كۈتۈشكە باشلىدى. لېكىن تۇنجى كۈنى كېسەل كۆرسىتىش ئۈچۈن ھېچكىم كەلمىدى. ئىككىنچى كۈنىمۇ ئىشكىنى قاققان كىشى بولمىدى. ئەتىسىمۇ يەنە ئوخشاش... ئارىدىن دەل بىر ئاي ئۆتتى. يەنە ھېچكىم كەلمىدى. بۇ ئىشتا بىر سەر بار. ئۇنىڭ ئۈستىگە كېسەل كۆرسىتىش ۋە داۋالاش ھەقسىز. بۇ شەھەردىكى خەلقنىڭ تېۋىپقا ئېھتىياجى يوقمۇ؟ ياكى بولمىسا بۇ يەردىكىلەر كېسەل بولسا كېسىلىنىڭ داۋاسىنى ئۆزى قىلامدۇ؟

تېۋىپ ئۆي-خىيالغا پېتىپ كەتتى. ئۆزىنىڭ ھېچقاچان بۇنداق پايدىسىز ۋە يارامسىز بىر ھالغا چۈشۈپ قالىدىغانلىقىنى ئويلاپمۇ باقمىغان ئىدى. لېكىن ئۆز يۇرتى مىسىردا كۈندە ئاز دىگەندە ئون،

ئون بەش كىشىنىڭ كېسلىنى كۆرەتتى ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن تېۋىپنىڭ ئالاھىدە قەدىر-قىممىتى بار ئىدى. ئەجىبا بۇيەردە تېۋىپ كېسەلنىڭ ئالدىغا ئۆزى بارامدۇ؟ نېمە ئۈچۈن بىرەر كىشى بولسىمۇ كېلىپ ئۇنىڭدىن ياردەم سورىمايدىغاندۇ؟ تېۋىپ ساقلاپ ئولتۇرماستىن سومكىسىنى ئېلىپ سىرتقا چىقتى. مەدىنىنىڭ كوچىلىرىنى ئايلىنىشقا باشلىدى. ھەربىر ئۆيىنىڭ ئىشىكى ئالدىغا كەلگەندە، ئاغرىق ئازابىدىن ئىگراۋاتقان ۋە نالە قىلىۋاتقانلار بارمۇ دەپ قۇلىقىنى دېڭ تۇتۇپ ئاڭلاشقا تىرىشتى. يولدا ئۇچرىغان كىشىلەرگە: «مەن تېۋىپ. ئاراڭلاردا كېسەل بولغانلار بولسا، ئۇلارنى ھەقسىز داۋالاشقا كەلدىم» دەپ ئۆزىنى تونۇشتۇرغان بولسىمۇ ھېچكىم ئۇنىڭغا مەن

كېسەل دەپ ئالدىغا كەلمىدى. يۈزلىرى كۈلۈمسىرەپ تۇرىدىغان بۇ ئىنسانلار ئۇنىڭغا سالام قىلىپلا ئۆتۈپ كەتتى.

تېۋىپنىڭ قىزىقىشى كۈچەيدى. ئىنسانلار توپلىشىپ ياشاۋاتقان بىر جەمئىيەتتە قانداقمۇ تېۋىپقا ئېھتىياج بولمىسۇن؟! بۇنىڭ چوقۇم بىر سەۋەبى بولسا كېرەك.

تېۋىپ قايتا پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىغا كەلدى. ھەيرانلىققا تولغان بىر ئىپادە بىلەن:

- ھەزرەتلىرى! مەن بۇ يەرگە سىلەرگە خىزمەت قىلىشقا ۋە دەرتلىرىڭىزگە دەرمان بولۇشقا كەلگەنىدىم. ئەمما بىر قانچە ھەپتە ئۆتكەن بولسىمۇ بۈگۈنگىچە ھېچكىم كېسەل كۆرسىتىشكە كەلمىدى. ئۇنىڭ ئۈچۈن مېنىڭ بۇ يەردە تۇرۇشۇمنىڭ بىر ئەھمىيىتى قالمايدۇ. رۇخسەت قىلىشىڭىز يۇرتۇمغا قايتسام. يەنە بىر گەپ سىزنىڭ ساھابىلىرىڭىز پەقەت كېسەل بولمامدۇ؟

تېۋىپنىڭ ھەيران قاراشلىرىغا پەيغەمبىرىمىز تاتلىق بىر تەبەسسۇم بىلەن جاۋاپ بېرىپ مۇنداق دېدى:

- مېنىڭ ساھابىلىرىم ئانچە كېسەل بولمايدۇ. چۈنكى ئۇلار قورسقى ئاچمىسا بىر نەرسە يېمەيدۇ. داستاندا ئولتۇرغاندا قورسقىنى پۈتۈنلەي توپىغۇزماستىن تۇرۇپ كېتىدۇ.

تېۋىپ بۇنى ئاڭلاپ مەستخۇش بولدى. پۈتۈن كېسەللىكلەرنىڭ داۋاسى بۇ ئىدى. ئەمدى مەدىنىدىكى مۇسۇلمانلارنىڭ نېمىشقا كېسەل بولمايدىغانلىقىنى ياخشى چۈشەندى.

بىر نالە-پەرياد كۆتۈرۈلدى

ئىبراھىم دوستىنىڭ قولىنى چىڭ سىقىپ تۇرۇپ: «ماقۇل، مەنمۇ ساڭا ئوخشاش چىن قەلىم بىلەن ئاللاھقا ئىشەندىم. مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى ئىكەنلىكىنى قۇبۇل قىلدىم» دېدى.

ئىبراھىم كۆڭلىنى بىئارام قىلغان ۋەسۋەسە ۋە قالايمىقان ئوي-پىكىرلەردىن تامامەن قۇتۇلدى. ئۇ قۇشتەك يېنىكلەپ قالدى. ئۇ ۋاقىتتا يۈرىكى «مەدىنە» دەپ سوقۇشقا باشلىدى. قاناتلىنىپ مەدىنىگە ئۇچۇپ بارغۇسى كەلدى. بىردىنبىر ئارزۇسى پەيغەمبەر مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامنى كۆرۈش ۋە ئۇنىڭ ۋەز-نەسىھەتلىرىنى جان-دىلى بىلەن ئاڭلاش ئىدى...

ئۇ تاڭنىڭ يورۇشىنى كۈتمەستىنلا تۈگىسىگە مىنىپ مەدىنىگە قاراپ يولغا چىقتى. چەكسىز كەتكەن دېڭىز-ئوكياننى ئەسلىتىدىغان بۇ بىپايان چۆلدە ۋە جىمجىت ئاينىڭ يورۇقىدا گاھ يىقىلىپ، گاھ تۇرۇپ ئىلگىرلىدى. چۆلنىڭ قاتتىق سوغۇقلىرى ئۇنىڭ سۆڭەكلىرىگە قەدەر ئۆتكەن بولسىمۇ قەلبىدىكى ھەسرەت ئوتى ئۇنى ئىسسىتۋاتقان ئىدى. ئارىدىن خېلى ۋاقىت ئۆتتى. لېكىن يول ئاخىرلىشاي دېمىدى. «مەدىنە بۇ قەدەر ئۇزاقلىقتىمۇ؟» دەپ ئويلاندى. ھالبۇكى، بۇ يولنى نەچچە قېتىم باسقان ئىدى. تۈگىسىنى بىر ئاز تىزلەتتى. مەدىنىنىڭ ئۆيلىرىنى كۆرۈش بىلەن، كۆزلىرى نۇرلىنىشقا باشلىدى. ھاياجان ئىچىدە شەھەرگە كىردى.

ئۇ كۈنى جۈمە ئىدى. ئىبراھىم تار كوچىلاردىن تىزلا ئۆتتى. پەيغەمبىرىمىزنى تىزىرەك تېپىشنىڭ كويىدا ئىدى. كوچىمۇ-كوچا

ئارىلاپ يۈردى. ئەمما پەيغەمبىرىمىزنى تېخىچە تاپالماي چارسىز قالدى. يولنى ئىككىگە ئايرىپ تۇرىدىغان چوڭ بىر قۇرام تاشنىڭ يېنىغا كېلىپ ئولتۇرۇپ: «باشقىلاردىن سورىمىسام بولىغۇدەك» دەپ ئويلاندى. دەل ئۇ ئەسنادا ئۇنىڭ مۆرىسىگە بىر قول تەگكەندەك بولدى. ئۇ ئالاقزادىلىك بىلەن ئارقىسىغا قارىدى. ئۇزۇن بويلىق، نۇر يۈزلۈك ياشانغان بىر بوۋاينى كۆردى. بوۋاي ئىبراھىمگە قاراپ تەبەسسۇم بىلەن:

- بالام، سەن ھەر ھالدا ياقا-يۇرتلۇقمۇ سەن؟
- شۇنداق، مەن بۇ يەرگە مۇساپىر، شەھەرگە تېخى يېڭىلا كەلدىم.

- بىر ئىش ئىزدەپ كەلدىڭمۇ؟
- ياق، ئۇنداق ئەمەس. پەيغەمبىرىمىزنى كۆرگىلى كەلگەندىم، ئەمما ئىزدەپ تاپالمايۋاتىمەن.

- سەن ئۇنى بۇرۇن كۆرۈپ باققانمۇ؟
- ياق، كۆرمىگەن. مەن تېخى يېڭىلا مۇسۇلمان بولدۇم.
- ھە، نېمە دېگەن ياخشى! ئاللاھ مۇبارەك قىلسۇن. تەلەپلىك ئىكەنسەن. مەنمۇ جۈمە نامىزىنى ئوقۇش ئۈچۈن ئۇنىڭ يېنىغا كېتىپ باراتتىم، يۈر بىرلىكتە بارايلى. - دېدى.

ئىبراھىم بوۋاينىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ شادلىققا چۆمدى.
ئۇ مۇبارەك ساھابىگە: «سېنى ماڭا ئاللاھ ئۇچراتتى» دېدى ۋە ئۇدۇل مەسجىدكە قاراپ كېتىشتى.

مەسجىدلىق تولغان ئىدى. ئاخىرىدىكى سەپتىن بىر يەر تېپىپ ئولتۇرۇشتى. ئىبراھىمنىڭ كۆزلىرى پەيغەمبىرىمىزنى ئىزدەۋاتقاندى. ئەجىبا ئۇ قەيەردىدۇ؟ كۆپ ئۆتمەستىن ھەزرىتى بىلال ئەزان ئوقۇشقا باشلىدى. ئەزەندىن كېيىن سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز خورما كۆتىكىنىڭ يېنىدىكى مۇنبەرگە چىقىپ خۇتبە ئوقۇدى.

ئىبراھىمنىڭ يۈرىكى ھاياجاندىن توختاپ قالايلا دېدى. پۈتۈن دىققىتى بىلەن خۇتبىنى تىڭشىدى. پەيغەمبىرىمىز ئالدىرىماي ئېنىق سۆزلىدى. ئۇنىڭ ھەر بىر ئېغىز سۆزى ئىنسانغا ئارام-بەخىش ئانا قىلاتتى. ئىبراھىم خۇشاللىقىدىن يىغلىۋېتەي دەپلا قالدى. ئەمما ئۇنىڭدىن بۇرۇن بىرى ئۇن سېلىپ يىغلاشقا باشلىدى.

ئىنساننىڭ يۈرىكىنى پارچىلايدىغان بۇ يىغا-زارە تېخىمۇ ئەۋج ئېلىشقا باشلىدى. پەيغەمبىرىمىز خۇتبىسىنى توختىتىشقا مەجبۇر بولدى. جامائەت گاڭگىراپ قالغانىدى. ئەجىبا كىم بۇ؟ نالە-زار داۋاملاشتى. جامائەت ئاخىرى نالە-پەرياد قىلىۋاتقان كىشىنى تاپتى. ئەمما بۇ ئىنسان ئەمەستى، بەلكى بىر خورما كۆتىكىدى. پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىدا تۇرغان بۇ خورما كۆتىكى گويىا ئاشىقىدىن ئايرىلغان مەشۇقتەك ئېسەدەپ يىغلاۋاتقانىدى. پەيغەمبىرىمىز مۇنبەردىن چۈشتى. ھەيرانلىقتا قالغان جامائەتنىڭ ئارىسىدىن ئۆتۈپ خورما كۆتىكىنىڭ يېنىغا كەلدى. مۇبارەك قولى بىلەن ئۇنى بىر نەچچە قېتىم سىلاپ تەسەللىي قىلدى. ئاخىرىدا خورما كۆتىكىنىڭ نالە-زار قىلىشلىرى ئاستا-ئاستا پەسىيىپ بىرئازدىن كېيىن پۈتۈنلەي توختىدى.

خورما كۆتىكىنىڭ نالسى توختىغانىدى. بۇ ھادىسىگە شاھىت بولغان ساھابىلەرنىڭ كۆزلىرىدىن بۇلاقتەك ياشلار ئاقتى. ئىبراھىمۇ يىغلاپ كەتتى. نېمە ئۈچۈن يىغلاۋاتقانلىقىنى ئۆزىمۇ بىلمەيتتى. بىر جوشقۇن روھ ۋە مۇھەببەت ئىقلىمىدا ئوقۇغان تۇنجى قېتىملىق بۇ نامىزى بىر مۆجىزە بىلەن تاجلانغان ئىدى. ناماز ئاخىرلاشقاندا ھادىسىنىڭ تەسىرى يەنىلا داۋاملاشتى. ئۆزىنى بۇيەرگە باشلاپ ئېلىپ كەلگەن مۇيسىپىت ساھابىدىن قىزىقىش ئىچىدە:

- بۇيەردە نېمە ئىش بولۇۋاتىدۇ؟ بىر پارچە كۆتەك نېمە سەۋەپتىن

يىغلايدۇ؟ - دەپ سورىدى.

مويىسىپت ساھابە:

- بالام! بۇ يەردە بۇرۇن مۇنبەر يوق ئىدى. پەيغەمبىرىمىز بۇ خورما كۆتىكىگە تايىنىپ خۇتبە ئوقۇيتتى. لېكىن ساھابىلەر كۆپەيگەنسە ئارقا سەپلەردىن پەيغەمبىرىمىزنى كۆرەلمەس بولدۇق. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز پەيغەمبىرىمىز خۇتبە ئوقۇۋاتقاندا جامائەتنىڭ ھەممىسى ئېنىق كۆرسۈن دەپ، ئۈچ پەشتاقلىق بىر مۇنبەرنىڭ ياسىلىشىنى تەكلىپ قىلدۇق. پەيغەمبىرىمىز ماقۇل كۆردى. بۈگۈن تۇنجى قېتىم بۇ مۇنبەردە خۇتبە ئوقۇدى. ھەرھالدا خورما كۆتىكى بۇنىڭغا تاقەت قىلالىدى. چۈنكى ئۇ پەيغەمبىرىمىزگە ئادەتلىنىپ قالغان ئىدى. ھە قاچان بۇ ئايرىلىش ئۇنىڭغا ئېغىر كەلدى. - دەپ جاۋاب بەردى.

يۈز بەرگەن ئىشلار ئالدىدا ئىبراھىمنىڭ كۆڭلىمۇ خورما كۆتىكىنىڭ ھالىدىن قېلىشمىدى. ئۇ «جانسىز دېيىلگەن بىر ياغاچ (ئوتۇن) پارچىسىمۇ ئۇنىڭ پەيغەمبەرلىكىدىن خەۋەردار بولۇپ، ئۇنىڭ ئىشىقىدا نالە-زار قىلىۋاتىدۇ...» دەپ پىچىرلىدى.

ناماز ئاخىرلاشقان بولسىمۇ ساھابىلەر يەنىلا مەسجىد تە ئىدى. ئىچ-ئىچىدىن يىغلاپ پەيغەمبىرىمىزگە تەلمۈرۈپ قاراپ تۇردى. ئىبراھىمنىڭ ھەيرانلىق بىلەن قاراشلىرى پەيغەمبىرىمىزنىڭ كۆزىدىن قاچمىغان ئىدى. يۈز بەرگەن ئىشلارنىڭ سىرىنى ۋە ئاخىرنىڭ قانداق بولىدىغانلىقىنى تۆت كۆز بىلەن كۈتۈۋاتاتتى. پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئۇ خورما كۆتىكىگە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلىشىنىڭ بىر مەنىسى بارمۇ؟ ساھابىلەرمۇ ئەينى ھېس-تۇيغۇلار ئىچىدە ئىدى. بۇنى سەزگەن پەيغەمبىرىمىز تەبەسسىم بىلەن ساھابىلەرگە قاراپ: «ئەگەر بۇ خورما كۆتىكىگە تەسەللى بەرمىگەن بولسام، تاكى قىيامەتكىچە نالە-زار قىلغان بولاتتى» دېدى.

مېنى قۇتقۇزۇڭلار

ئۇلار ئۈچ ئاكا-ئۇكا ئىدىلەر...

جىرايلىق بىر بېغى، كىچىككىنە قوتاننى تولدۇرغۇدەك قويلېرى ۋە ئىككى يىل بۇرۇن سېتىۋالغان بىر چىشى تۆگىسى بار ئىدى. ئاكا-ئۇكىلارنىڭ پۈتۈن مال-مۈلكى بۇلاردىن ئىبارەت ئىدى. ئۇلار تۇرمۇشىنى بۇ كۈچلۈك تۆگىسىگە تايىنىپ كەچۈرەتتى. تۆگىسى ئېغىر يۈكلەرنى قىينالماي راھەت توشۇيتتى. بىپايان چۆللەردە نەچچە كېچە-كۈندۈز سۇسىز يولنى داۋام قىلالايتتى. ھەتتا ئىگىسىگە بىر قانچە بوتىلاق تۇغۇپ بەرگەننىڭ سىرتىدا تېخى سۈتمۈ بىرىدىغان بۇ تۆگە ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىدىكى بىردىن-بىر تايانچىسى بولۇپ قالغان ئىدى. لېكىن يىللار بىر-بىرنى قوغلىشىپ ئۆتكەنسېرى ئۇ كۈچلۈك تۆگىسىمۇ قېرىپ كۈچىدىن قېلىۋاتاتتى. بۇ ئەھۋال ئاكا-ئۇكىلارنى ئەنسىرەتتى.

بىر كۈنى قاق چۈش ۋاقتى ئىدى. قىزىق كۈن نۇرى مەدىنە ئەتراپىنى قىزىتىپ تونۇردەك قىلىۋەتكەنىدى. تۇمۇزنىڭ بۇ پىر-پىر ئىسسىقىدا ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلار مەي باغلاپ پىشىپ ساڭگىلاپ كەتكەن خورمىلارنى ھارماي-تالماي يىغىۋاتقاننىدى. يىغىلغان خورمىلارنى كىچىك قېرىندىشى بىر تاغارغا قاچىلىغاندىن كېيىن تۆگىنىڭ چومىغا يۈكلەيدى.

تۆگىنىڭ ئۈستىگە ئارتۇق يۈك يۈكلەنگەنلىكى ئۈچۈن، بىر كۈن بۇرۇن يەمى تولۇق بېرىلمىگەن تۆگە تاقەتسىز بىر شەكىلدە يەرگە چۆكۈۋالدى. ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلار پۈتۈن كۈچىنى سەرپ قىلغان بولسىمۇ تۆگىنى ئورنىدىن تۇرغۇزالمىدى.

ئوتتۇرانچى قېرىندىشى: «بۇ بۇنداق بولمايدۇ!» دەپ قولغا ئۇچى ئۆچلۈق بىر كالتەك ئالدى ۋە تۆگىگە سانجىپ تۇرغۇزۇشقا تىرىشتى.

بۇ ئاغرىققا چىدىيالمىغان بىچارە تۆگە ھۆكرەپ قوپتى، ئەمما تۇرۇشى بىلەن تەڭلا يەنە چۆكتى.

قېرى تۆگىنىڭ كۈچىنىڭ قالمىغانلىقىنى كۆرگەن ئاكا-ئۇكىلار ئەمدى بۇ تۆگىدىن ئۆزلىرىگە پايدا-مەنپەئەت يەتمەيدىغانلىقىنى ئويلاشقا باشلىدى. ئۇلارنىڭ چوڭى:

- مېنىڭ ئويلغىنىمنى سىلەرمۇ ئويلاۋاتقان بولۇشۇڭلار مۇمكىن. ئەمدى بۇ تۆگە ئىشىمىزغا ئانچە ياراپ كەتمەيدۇ. تۆگىنى سويۇپ گۆشىنى سېتىشنىڭ ۋاقتى كەلدىغۇ دەيمەن. - دېدى.

ئەڭ كىچىك قېرىندىشى:

- ناھايىتى توغرا گەپ قىلدىڭ ئاكا، بۇ تۆگە قېرىدى. ئەمدى بىزگە بۇرۇنقىدەك پايدىسى تەگمەيدۇ. مەن ئۈستىدىكى يۈكلەرنى چۈشۈرۈپ

تۆگىنى سويۇشقا تەييارلاي. - دېدى.

تۆگىنىنىڭ ئۈستىدىكى يۈكلەرنى چۈشۈرۈش خېلىلا ۋاقىت ئالدى. خورما قاچىلانغان تاغلارنىڭ ھەممىسى چۈشۈرۈلۈپ بولغاندا تۆگە بىردىنلا جانلىنىپ ئورنىدىن تۇرۇپ قاچتى. نېمە بولغانلىقىنى ئاڭقىرالماي تۇرۇپ قالغان ئاكا-ئۇكىلار دەرھال ھوشنى يىغىپ تۆگىنى تۇتۇۋېلىش ئۈچۈن كەينىدىن قوغلاشقا باشلىدى.

قېرى تۆگە ئەتراپىنى چاڭ-توزاڭ قىلىپ چېپىپ كەتتى. ئاخىرىدا سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ يېنىغا كېلىپ توختىدى. مەرھەمەتلىكلەرنىڭ ئەڭ مەرھەمەتلىكى بولغان پەيغەمبىرىمىزگە يالۋۇرغان بىر قىياپەتتە قاراپ تۇردى. ئۇنىڭغا سېغىنماقچى بولغاندەك ئارقىسىغا ئۆتۈۋالدى. گوپا ئۇنىڭغا «ئۆتۈنۈپ قالاي، مېنى قۇتقۇزۇۋال!» دەۋاتقاندەك قىلدى.

بىر ئازدىن كېيىن تۆگىنى قوغلاۋاتقان ئاكا-ئۇكىلارمۇ يېتىپ كەلدى.
پەيغەمبىرىمىز ئۇلارنى كۆرۈپلا:

- بۇ تۆگە سىلەرنىڭمۇ ؟ - دېدى.

- شۇنداق، ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى. بۇ بىزنىڭ تۆگىمىز. ئۇنى
ئېلىپ ماڭساق بولامدۇ؟

- ئەمما تۆگەڭلار سىلەردىن كۆپ شىكايەتچى.

ئۈچ ئاكا-ئۇكا جىددىيلىشىپ بىر-بىرىگە قاراشتى:

- ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى، تۆگىمىز نېمە دەيدۇ؟ بىزنى نېمىشقا
شىكايەت قىلىدىكەن؟ - دېيىشتى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز:

- ئۇ سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا چوڭ بوپتۇ. ئۇزۇن يىلدىن بۇيان
سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارنى قىلىپتۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە بىر قانچە مۇزايلاپتۇ.
كۆتۈرەلمەيدىغان يۈكنى ئارتىپ ماڭالمىسا سويۇشقا تەمىشلىپسىلەر... بۇ
دېگەنلەرنىڭ ھەممىسى توغرىمۇ؟

ئۈچ ئاكا-ئۇكا قېرىنداشلار:

- شۇنداق ئەي ئاللاھنىڭ ئەلچىسى. ئەھۋال تامامەن ئېيتقىنىڭىزدەك.
- دېيىشتى.

بۇ جاۋابنى ئاڭلىغان سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز 100 كۆمۈش تۆلەپ
تۆگىنى ئۇلاردىن سېتىۋالدى ۋە تۆگىگە بۇرۇلۇپ:

- ئەي تۆگە، ئەمدى كەتكىن. ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن سېنى ئەركىن

قۇيۇپ بىرىمەن. ساڭا بۇنىڭدىن كېيىن ھېچكىم چېقىلالمايدۇ. -
دېدى.

ھەر ياخشىلىق- ئۇنىڭ ئۈچۈن

ئۇلار ئىككى كىشى ئىدى... ياش يىگىت تەلھە دوستىنى يۆلەپ جان-جەھلى بىلەن تاغ باغرىدىن ئۆتۈشكە ھەرىكەت قىلدى. غەيرەت قىل قاسم! غەيرەت قىل، ئاز قالدى، يەنە بىر ئاز چىدىغىن! شۇ دۆڭدىن ئۆتسەڭلا بىزنى ھېچكىم تاپالمايدۇ. - سەن مېنى قويىۋەت! ئۆزەڭ يالغۇز قاچ! مېنىڭ قاچقۇدەك ماجالىم قالمايدۇ.

- ياق بولمايدۇ! يېرىم كېچىگىچە مەدىنىگە بېرىۋالساڭلا بىزنى دۈشمەن تاپالمايدۇ.

تەلھە بىلەن قاسم مەدىنىگە يېتىپ كەلگەندە، تۇلۇنئاي نۇرى بىلەن شەھەرنى ئايدىڭلىتىپ يويىۋورۇق قىلىۋەتكەن ئىدى. تۇن كېچىدە كوچىلاردا بىر مۇ ئىنسان يوق ئىدى. كىمنىڭ يېنىغا بارىدىغانلىقىنى ۋە كىمدىن ياردەم سورايدىغانلىقىنى بىلمەيتتى. ئاخىرى تەۋەككۈل قىلىپ بىر ئۆيىنىڭ ئالدىغا كېلىپ تۇردى. تەلھە ئىككى تاش تامنى بىر-بىرىگە ئۇلاپ تۇرغان ياغاچ ئىشىكىنى ئاستاغىنا ئۇردى. ئۆيدىن ياشانغان بىر بوۋاينىڭ:

- كىم؟ - دىگەن ئاۋازى ئاڭلاندى.

- بىز، ئۆتۈنۈپ قالايلى ئىشىكىنى ئاچسىلا!

ياشانغان بوۋاي ئىشىكىنى قىيا ئېچىپ قارىدى. ئۇلارنىڭ ئەپتىنى كۆرۈپلا ئۈركىدى. كىم ئىكەنلىگىنىمۇ بىلمەيدىغان بۇ ئىككى ياشنى دەرھال ئۆيگە باشلىدى. بېھۇش ھالدىكى قاسمنى سۇپىغا ياتقۇزۇپ بەدىنىدىكى يارا ئىزلىرىنى پاكىز يۇيۇپ تازىلاپ تېگىپ قويدى. يول

ھارغىنلىقىدىن ھالى قالمىغان مېھمانلارغا ئىككى تۆشەك ھازىرلاتتى ۋە ئارام ئېلىشى ئۈچۈن ئۇلارنى تەنھا قويۇپ چىقىپ كەتتى. تەلھا بىلەن قاسىم كۆپ ئۆتمەستىنلا قاتتىق ئۇيقۇغا غەرق بولدى.

تەلھا ئۇيقۇدىن ئويغانغاندا كۈن ئاللىقاچان چىقىپ بولغانىدى. دوستى قاسىم تېخىچە ئۇخلاۋاتاتتى. تەلھا يان تەرەپكە ئۆرۈلدى. بىرقانچە كۈندىن بۇيان بېشىدىن ئۆتكەن ئىسسىق-سوغۇق ۋە جاپا-مۇشەققەتلەرنى كۆز ئالدىغا كەلتۈردى. پەقەت مۇسۇلمان بولغانلىقلىرى ئۈچۈنلا مەككىلىك مۇشرىكلار تەرىپىدىن ھەر تۈرلۈك قىيىن-قىستاق، ئازاپ-ئوقۇبەتلەرگە دۇچ كەلگەنلىكىنى ۋە مەككىدىن يۇشۇرۇنچە قاچقان كۈنىنى ئەسلەپ ئۆتتى. ھازىر بولسا بۇ يەردە تىنىچ ۋە خاتىرجەم بىر كۈنگە قەدەم باسقان ئىدى. ياشانغان بوۋاي قانداقسىگە تونۇمايدىغان بۇ كىشىلەرگە ئىشىنىپ ئۆيىگە كىرگۈزدى؟ ھالبۇكى، ئۆز يۇرتى بولغان مەككىدىكى ئىنسانلار دوستىغا ئەمەس، بەلكى دادىسىغىمۇ ئىشەنمەيتتى!

تەلھا بۇلارنى ئويلاۋاتقاندا ياشانغان بوۋاي قولىدا ناشتىلىق قويۇلغان پەتنۇسنى كۆتۈرۈپ كىرىپ كەلدى ۋە خۇش بىر ئىپادە بىلەن:

- بالىلىرىم! ياخشى ئۇخلىيالىدىڭلارمۇ؟ كېچىچە جۆيلۈپ چىقتىڭلار، قارىغاندا بېشىڭلاردىن خېلىلا ئېغىر كۈنلەر ئۆتكەندەك قىلىدۇ. - دېدى.

تەلھا بېشىدىن ئۆتكەن ئىشلارنى قىسقىچە بايان قىلدى. بىر ئاي بۇرۇن مۇسۇلمان بولغانلىقىنى، بۇ سەۋەپتىن بۇتقا چوقۇنىدىغان مەككىلىك مۇشرىكلار تەرىپىدىن زۇلۇم قىلىنغانلىقىنى، ئاخىرىدا

ئۇلاردىن قاچقانلىقىنى ئېيتىپ بەردى.
 ياشانغان بوۋاينىڭ كۆڭلى ناھايىتى يېرىم بولۇپ:
 - ئەمدى قورقۇشنىڭ ھاجىتى يوق! بۇ يەر سىلەر ئۈچۈن بىخەتەر.
 - دەپ تەسەللىي بەردى.
 تەلھا بىلەن قاسىم ئۈچ كۈندىن بۇيان ھېچ تونۇمايدىغان
 بۇ بوۋاينىڭ ئۆيىدە ھۇزۇر ئىچىدە قالدى. ھەر تۈرلۈك ماددى
 ئېھتىياجلىرىنى ئۆي ئىگىسى قامدىدى. ئاخىرىدا ئايرىلىش ۋاقتىمۇ
 كەلدى. تەلھا:
 - تاغا، سىز بىزگە بىر ئاتا-ئانىنىڭ ئۆز بالىلىرىغا قىلىدىغان ئەڭ
 ياخشى مۇئامىلىسىدىنمۇ بەكرەك ياخشى مۇئامىلە قىلىپ كۈتۈۋالدىڭىز.
 بىزنى تونىماي تۇرۇپمۇ ياردەم قولىڭىزنى سۈندىڭىز. شەپقەت

قانائىلىرىڭىزنى ئاچتىڭىز. سىزگە ھەيرانۇ-ھەس قالدۇق. بىز مۇنداق قىزغىن مۇئامىلىنى باشقا شەھەرلەردە ياشايدىغان ئىنسانلاردا ئانچە كۆرمەيمىز. سىزگە بۇ ئەخلاقنى كىم ئۆگەتتى؟ - دەپ سورىدى.

ئۆي ئىگىسى كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ:

- ماڭا بۇ گۈزەل-ئەخلاقنى ئاللاھنىڭ ئەلچىسى ئۆگەتتى. بىز مۇسۇلمان بولۇشتىن ئىلگىرى ھېچ كىمگە ئىشەنمەيتتۇق. ئىنسانلارغا قارىتا مەرھەمەتسىز ئىدۇق. لېكىن پەرۋەردىگار بىزنى گۈزەل-ئەخلاقنى تاماملاش ئۈچۈن سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنى ئەۋەتتى. ئۇ بىزگە ئىنسانلارغا ياخشىلىق قىلىشنىڭ گۈزەللىكىنى ئۆگەتتى. بۇنى ئاڭلاپ بىزنىڭ ئىنسانلارغا بولغان كۆز-قارىشىمىز پۈتۈنلەي ئۆزگەردى. ياخشىلىق ۋە ساۋاپلىق ئىشلارنى خالىس، تاماسىز قىلىشقا باشلىدۇق. مەن ھازىر مۇشۇ ياشنىمۇ ئىنسانلارغا ياردەم قىلىش، ئۇلارنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىشتىن ھۇزۇرلۇق بىر ئىش بارلىقىنى بىلمەيمەن.

ئۆي ئىگىسى ئاڭلاتقانسىمۇ تەلھە بىلەن قاسىمنىڭ كۆزلىرى ياشقا تولدى. ئەمدى ئۇلار دىنلىرىنى ئاللاھ ئەلچىسى ۋە ئاق كۆڭۈل مەدەنىيەت قېرىنداشلىرى بىلەن بىرلىكتە ياشايدىغانلىقلىرى ئۈچۈن ناھايىتى بەختلىك ئىدى.

مېنىڭ گۈزەل دىنىم 2-1

بۇ كىتابلار يارىتىلىش مىمىزىنىڭ غايىسى بولغان ئىبادەتلەرنى
سىلەرنىڭ قەلب دۇنيالىرىغا تەقدىم قىلىش ئۈچۈن ھازىرلاندى.

مېنىڭ گۈزەل دىنىم 2-1

كىتابنىڭ چوڭلۇقى: 19.5x27.5

بەت سانى: 240

مېنىڭ گۈزەل دىنىم 4-3

بۇ كىتابتا ئىمان ئاساسلىرى چۈشىنىشلىك
ۋە ئىخچام بايان قىلىندى.

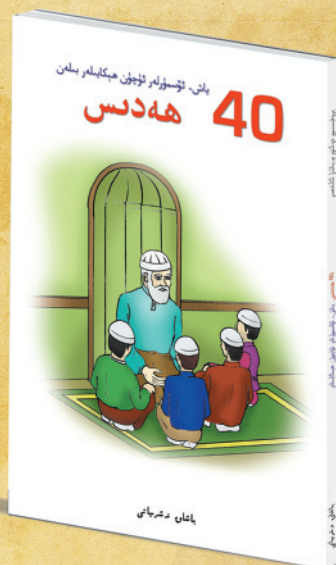

مېنىڭ گۈزەل دىنىم 4-3

كىتابنىڭ چوڭلۇقى: 19.5x27.5
بەت سانى: 288

ياش- ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ھېكايىلەر بىلەن

40 ھەدىس

ياش- ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن ھېكايىلەر بىلەن

40 ھەدىس

”رەھىم قىلغۇچىغا ئاللاھمۇ رەھىم قىلىدۇ.
سىلەر يەر يۈزىدىكىلەرگە مېھرى-شەپقەت
كۆرسەتسەڭلار، ئاسماندىكىلەر مۇسلىمەنلەرگە مېھرى-
شەپقەت كۆرسىتىدۇ.“

